

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE ■ P.O. BOX 03206 ■ CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Birželis - June 3, 1982 Nr.22

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

STALINAS IR HITLERIS

Kuris jų buvo blogesnis

Vytautas Meškauskas

'Nuo antrojo Pasaulinio karo praėjo 37 metai, bet laikas neišdildė nacių žiaurumo. Kodėl į šį kraštą ... įsileidžiami žmonės, kurie yra atsakingi už baisiausią barbariškumą žmonijos istorijoje? Kas padarė, kad juos išaiškinti ir apkaltinti?'

Taip gegužės 20 d. rašė F. Lauderdale Sun-Sentinel dienraštis po - mūsų jau pereitam Nr. minėtų - TV programos '60 Minutes' reveliacijų apie buv. Baltgudijos pareigūnų išleidimą į šį kraštą. Mes jį čia cituojame tik kaip labai būdingą amerikiečių spaudos atsiliepimą, nes pagal čia vis dar vyraujančią pažiūrą, aktyviai nesipriešinę vokiečių okupacijai Antrojo Pasaulinio karo metu, buvo jų nuoširdūs koloborantai, priklausą 'naci puppet government'. Tiesa, šiuo konkrečiu atveju kalbama apie Baltgudiją, tačiau koks esminis skirtumas tarp jos ir kitų nacių karo metu okupuotų kraštų, kuriuos karo išvakarėse pagrobė Sovietų Sąjunga?

Kalbėdami ir rašydami apie tuos laikus, šio krašto spaudos ir TV žurnalistai parodo tiesiog siaubingą nesiorientavimą tada buvusioje padėtyje. Atrodo, jog jie išeina iš prielaidos, kad naciai užpuolė taikingą ir ramią Sovietų Sąjungą, kurioje buvo gerbiama ir puoselėjama žmonių teisės. Tokiu atveju, žinoma, buvusių savivaldos administracijų pareigūnai galėjo būti tik savanaudžiai oportunistai, sadistai ir panašiai.

Negalima neigti, kad tokių visai nebuvo - jų pasitaiko visuose režimuose, tačiau tai konstatavus, tuojau pat reikia atsiminti, kad, aplamai pėmus, milžinišką Sovietų Sąjungos valdomų tautų daugumą vokiečių kariuomenė, kurią ir negalima visai sutapinti su naciais, sutiko kaip išvaduotus. Tiesa, greitai atėjo ir nusivylimas, tačiau iki karto galo norėta tikėti, kad iš dviejų blogių susirėmimo išeis šis tas gero. Skirtinga padėtis buvo tik žydų: Hitlerio laimėjimas reiškė jiems mirtį. Tokiu būdu jie neturėjo pasirinkimo.

Tai atsiminę galime grįžti prie nūdienio epizodo, prie kurio sekma dienį pirmame puslapyje grįžo N.Y. Times, o '60 Minutes' paskelbė keletą atsiliepimų į tą savo programos dalį, kuri susilaukusi didelio atgarsio. Du iš paskelbtų laiškų tiesiog dėl viso ko kaltina žydus, kiti reiškia pasipiktinimą dėl nacių įsileidimo.

Kaip tyčia, tuojau po '60 minutes' CBS tinklas perdavė filmą 'Coming Out of the Ice', padarytą pagal to paties pa-

vadinimo Victor Herman knyga, išleista 1979 m. (Harcourt Brace Jovanovic N.Y. York and London leidykla, 370 psl. \$12.95). Autorius gimęs Detroite, žydų - išeivių iš Rusijos šeimoje. 1931 m. grįžo su šeima į Rusiją, kur jo tėvas dirbo Fordo parduotuvėje, autovežių įmonėje. 1938 metais Viktoras buvo suimtas už tai, kad pasižymėjęs sporte, nenorėjo atsisakyti savo pilietybės. Aštuoniolika metų jis praleido kalėjimuose, lageriuose ir tremtyje Sibire, kurios gyvenimo sąlygas televizijai pagamintas filmas gana gerai perdavė. Solženicynas, pagal Hermaną, stovyklas ir kalėjimus atpasakojęs per švelniai. Hermano versija filme atrodo tikrai žiauriai. Tik tiek, kad neskaičiusiam knygos buvo sunku susigaudyti ir suprasti, kas vyko toliau. Iš tikro, po daugybės pastangų, Hermanui pasisekė išvykti atgal į Ameriką tik 1976 metais, po Helsinkio Baigiamojo Akto pasirašymo. Kas galėjo išsėdėti nepaprastai žiaurias scenas, galėjo suprasti ir pajusti skoni sovietinės sistemos. Galėjo suprasti, kodėl kiekvienas išvaduotojas - nors ir pats velnias - galėjo būti tik džiaugsmingai sutiktas.

Ir N.Y. Times su naujomis informacijomis prisideda prie dabartinio 'skandalo' grąžinimo į tinkamą jam šviesą. Atrodo, kad jaunam Bostono advokatui John Loft, dirbant Teisingumo D-to 'Office of Special Investigations' kaltintoju, nelabai sekėsi. Dėl to iš jos pasitraukė ir parašė knygą, kurioje apkaltino kitas istaigas faktų slėpimu. Tos, dar neišleistos knygos nuorašą jis pasiuntė Massachusetts demokratui Barney Frank, sušaukė spaudos konferenciją, (Nukelta į 2 psl.)

Baltijos valstybės priklauso Vakarų Europai

SIŪLO BALTIJOS VALSTYBIŲ KLAUSIMĄ PERDUOTI JUNGTINĖMS TAUTOMS

Lietuvos Diplomatines Tarnybos narys dr. A. Gerutis balandžio 27 d. turėjo ilgą pasikalbėjimą Bonnoje su vokiečių atsargos brigados generolu

Dar 1981 m. sausio 9 d. Europos Parlamento šeši britų konservatyvų nariai įteikė parlamentui pasiūlymą dėl padėties Lietuvoje, Estijoje ir Lat-

rantuotas laisvas tautų apsisprendimas bei laisvė pačioms tautoms nevaržomai pasisakyti dėl savo politinės ateities bei režimo. Britų pasiūlyme nurodoma, kad buvusios laisvos, neutralinės baltų valstybės buvo 1940 metais Sovietų sąjungos okupuotos, pasirėmus Molotovo-Ribbentropo susitarimu, ir toji okupacija dar šiandien tebesitęsia.

Britų parlamentarai reikalauja, kad Europos Bendruomenės užsienių reikalų ministrai susitartų dėl teigiamo nusistatymo minėtų baltų reikalavimų atžvilgiu ir kad Madrido konferencija nuodugnai užsiimtų sunkiu minėtų tautų likimu.

Pagaliau pasiūlyme reiškiamas viltis, kad užsienių reikalų ministrų konferencija darys viską, kas imanoma, kad minėtų tautų norai dėl jų valdžios formos būtų įgyvendinti.

Europos Parlamentas jau 1981 m. sausio 12 d. perdavė britų parlamentarų pasiūlymą politinei komisijai. Tų pat metų rugsėjo 23-25 d.d. posėdžiuose komisija nutarė paruošti pranešimą (raportą) ir spalio 27-28 d.d. posėdžiuose paskyrė dr. Otto von Habsburg pranešėju. 1982 m. vasario 24-26 d.d. komisija svarstė pranešėjo paruoštą dokumentaciją ir balandžio 28-30 d.d. posėdžiuose priėmė pranešėjo nutarimo pasiūlymą. Jame, tarp kita, siūloma Baltijos valstybių klausimą perduoti UNO dekolonizacijos komisijai ir pranešti apie rezoliuciją Europos Bendruomenių vyriausybėms bei užsienių reikalų ministrams.

Pranešėjas von Habsburg paruošė išsamią rezoliucijos motyvaciją. Joje išvedama, kad Sovietų Sąjunga yra pasikutinė kolonialinė valstybė. Taip pat Baltijos valstybėse - Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, kurias Sovietų Sąjunga užėmė pasirėmusi Stalino-Hitlerio paktu - įvestas kolonialinis režimas. Sovietų Sąjunga jas užpuolė, pasinaudodama hitleriniais laimėjimais Prancūzijoje. Bet didžioji Europos valstybių dalis, taip pat Jungtinės Amerikos Valstybės, Australija bei Kanada, tebeprripažįsta Baltijos valstybingumą.

Toliau motyvacijoje sakoma: 'Istoriškai tos trys baltų tautos priklauso Vakarų kultūrai. Jų raštas yra lotyniškas, o ne kirilica; jų tikyba yra vakarietiška - evangelikiška. Estijoje ir Latvijoje, katalikiška Lietuvoje; jų kalbos nėra slavškos'.

Pranešėjas savo motyvacijoje sako, kad nuo pat okupacijos pradžios Maskva sistema-

(Nukelta į 3 psl.)

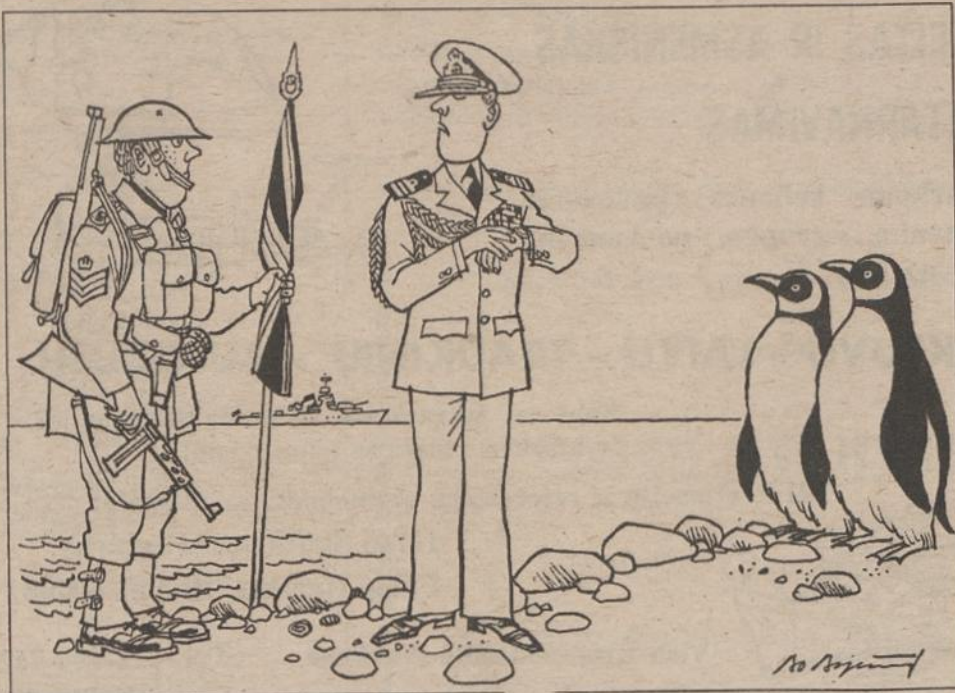

Dr. Albertas Gerutis, Lietuvos atstovas Šveicarijoje, vienas veikliausių Nepriklausomos Lietuvos diplomatų, baigė ruošti Lietuvos Diplomatines Tarnybos istoriją, kurią leidžia Lietuvos Nepriklausomybės Fondas, o rudenį atskira knyga pasirodys jo parašyta knyga apie Dr. Dovą Zaunį.

Wolfgang Schall, Europos Parlamento nariu, o gegužės 11 d. Strasburge aplankė Europos Parlamento narį dr. Otto von Habsburg, austrų-vengrų karališkosios giminės seniorą.

Mūsų tautietis turėjo du pasikalbėjimus su von Habsburgu (priešpie ir popiet), užtrukusius daugiau kaip dvi valandas. Minėti susitikimai ir pasikalbėjimai lietė svarbų Baltijos valstybių reikalą:

vijoje. Pasiūlymas remiasi 45 baltų pareiškimu, padarytu 1979 m. rugpjūčio 23 d. Maskvoje. Tame pareiškime autoriai reikalavo, kad Jungtinių Tautų Organizacija (UNO) pripažintų Baltijos valstybių teisę į laisvą apsisprendimą bei nepriklausomybę ir pareikalautų tautos atsiklausimo. Toliau britų pasiūlyme kreipiamas dėmesys į Helsinkio susitarimus, pagal kuriuos ga-

Politiken. Kopenhagen

"Savaime aišku, kad jie jaučiasi kaip britai. Kitaip jie neužsidėtų smokingų prieš valgi."

SAVAITINĖ POLITIJOS Apžvalga

Karai ne tik neišsprendė problemų, bet jas dar padidino.

- Dėmesio centras vėl grįžta į Vid. Rytus.

Jeį suskaityti iki pereitos savaitės vidurio paskandintų prie Falklando salų britų karo laivų vertę ir ją padalinti tarp 1,800 tų salų gyventojų, kiekvienas gautų po pusmilijonį dolerių. Už tokią sumą turbūt kiekvienas jų atsisakytų nuo savo tautinės apsisprendimo teisės ir galėtų kur nors kitur nieko nedirbdamas susilaukti savo dienų galo. Toks apskaičiavimas įrodo šio karo absurda, bet neturėtų būti staigmena. Moderniais laikais daugumas karų nepateisino savo išlaidų dėl ginklų brangumo ir padaromų nuostolių didumo. Antra vertus, ir šiais laikais laisvės ir teisingumo negalima įkainuoti.

STALINAS IR HITLERIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

savo istorija sudomino '60 Minutes' ir t.t.

Dirbdamas OSS nuo 1979 metų gegužės mėn. iki pereitų metų gegužės, jis turėjo ieškoti vadinamąjį karą nusikaltėlių buvusioje Baltgudijos administracijoje. Jis patyręs, kad bent 300 tos administracijos darbuotojų gyvena JAV. Apie tą bendruomenę daug informacijų surinkęs Marc Masurovsky, 26 metų Prancūzijoje gimęs žydas, pats prie jos prisiliejęs kaip 'istorijos tyrinėtojas'.

Pagal tuos duomenis, vienas armijos žvalgybos karininkas leides sufalsifikuoti dokumentus nacių kolaborantams, norintiems atvažiuoti Amerikon, už žvalgybai reikalingas žinias... Daugiausiai Baltgudijos veikėjų atvažiaavę Valstybės D-to 'Policy Coordination Office' pagalba, kurios viršininkas buvęs žvalgybos pareigūnas Frank Wisner, į tą postą paskirtas Valstybės Sekretoriaus George C. Marshall'io dar 1948 metais. Wisner, kaip ir daugumas kitų Loftus minimų asmenų, yra seniai mirę.

OSS dabartinis direktorius Alan Ryan Jr. apkaltino Loftus neteisėtai pasinaudojus įstaigos dokumentais. Pagal jį, šiuo metu įstaiga tardo 197 asmenis, apkaltintus karo nusikaltimais. Viso labo įstaiga turėjusi 248 bylas ir išskėlė kaltinimus 26-iems jų neteisėtai čia atvažiaavusi, ar gavusi JAV pilietybę. Keturi iš nuteistų deportuoti mirė, 7 laukia deportacijos, nors iki šiol dar niekas nebuvo deportuotas.

Vienu žodžiu, iš didelio debesio - mažas lietus! Tačiau jis, kaip anksčiau sakėme, parodo krašto nuotaikas ir čia viešpatuojančią ignoranciją. Šitas 'skandalas' atitraukė ir mus nuo mūsų pasistatytų klausimo - kas blogesnis - svarytymo. Prie jo mes grįšime su naujomis reikiacijom sekančiame Dirvos numeryje.

Kalbant apie ginklus... Atrodo, kad Pentagone kažkam atėjo gera mintis, kur laikyti naujas MX tarpkontinentalines raketas. Kad jas sovietai vienu smūgiu nesunaikintų, Carterio administracijos laikais buvo planuojama iškasti jom bent 4,600 slėptuvių ir tarp jų vežioti tas raketas taip, kad sovietai nežinotų, kurios slėptuvės turi raketas ir kurios ne. Dabar sugalvota, kad jei 100 tų raketų būtų laikomos keliolikos kv. mylių plote, sovietai būtų priversti į tokią mažą vietą paleisti tiek daug savo raketų, kad jos beskrisdamos į taikinį pačios save sunaikintų. O jei vienu, pirmu smūgiu tų raketų nesunaikinsi, gali būti tikras, kad likusios bus į tave paleistos, kas 'pirmą smūgį' nebepateisina, o be to toks raketų sutelkimas sutaupytų daug pinigų ir nesukeltų per didelio nepasitenkinimo gyventojų tarpe. Be to, taip sutelktas raketas lengviau apsaugoti priešraketinėm raketom...

Kol kas didesnę rūpestį kelia du besibaigiantys karai. Washingtonas spaudžia D. Britaniją neišnaudoti per daug savo event. karinės pergalės prieš Argentiją, kad nesukelti visoje lotynų Amerikoje didelių, nesimpatijų ne tik patiems britams, bet ir jų NATO sąjungininkams — amerikiečiams. Kita vertus, Izraelio pavyzdys rodo, kad galima apsieiti ir be priešo simpatijų, jei lieki pakankamai stiprūs.

Kaip tik šiuo momentu pasaulio dėmesys nuo Falk-

landų salų karo vėl grįžta į Vid. Rytus. JAV nori spausti, kad Izraelis kaip nors sutartų dėl laikinos (5 metų) autonomijos su Egiptu. Izraelio ministeris pirmininkas Beginas reikalauja, kad tuo reikalu būtų pradėta tartis Jeruzalėje, į kurią Sadato įpėdinis Mubarakas iki šiol atsisakė vykti. Ir išsprendus susitikimo vietą, dar liktų dideli nuomonių skirtumai, kurie sprendimą labai apsunkina.

Tuo tarpu Vid. Rytai atsiddūrė prieš naują didelę problemą. Šias eilutes rašant Irakas dar laikė tris Irano miestus,

Qasar-i Shirin, Gilan, ir Mehran. Nepajėgęs išlaikyti svarbaus Kurramshahr'o miesto, Irakas vargiai galės išlaikyti ir tuos tris. Ką juos atsiėmęs darys Iranas, kuris savo pergalėmis prieš Iraką įrodė vis dar esąs, kaip šacho laikais, didžiausia to rajono karinė galybė?

Padėtis čia labai komplikuota. Iraną rėmė Sirija, kuri Teherano vyriausybei davė daug ginklų, pirktų anksčiau iš sovietų. Iraką pinigais palaikė Saudi Arabija ir kitos mažesnės, bet nafta turtingos, Persų įlankos valstybės, bei Jordanas. Iranui šiek tiek ginklų, ypač atsarginių dalių jo turimiems amerikiečių ginklams, pardavė Izraelis. (Jis taip pat kai kurią karinę medžiagą pardavė ir Argentinai). Izraelis skaito, kad Irakas yra didžiausias jo priešas arabų valstybių tarpe, tačiau iš tikro jis visą laiką kovoja su Iraną remiančia Sirija. Nuo 1974 metų paliaubų tarp Sirijos

Iš kitos pusės

Kažkur Brazilijos džiunglėse privatūs karo nusikaltėlių gaudytojai suranda patį Hitlerį, jau 90 metų amžiaus. Iš pradžių jis murma atskirais žodžiais be jokio ryšio, bet pradėjus čia pat džiunglėse spręsti jo bylą, Hitleris pradėd kalbėti kaip savo geriausiais laikais, tarp kitko teigdamas:

"Galbūt aš esu Mesijas, tikras Išganytojas, kurio nusikaltimams Dievas leido įvykti, kad savo tautą grąžintų į pažadėtąją žemę."

Tokie žodžiai sukeltų nemažą pasipiktinimą, jei nebūtų parašyti... žydo. Jis yra Paryžiuje 1929 m. gimęs, 1940 m. su tėvais į New Yorką emigravęs Georg Steiner. Šiuo metu jis profesoriauja Anglijos Cambridge ir Šveicarijos Ženevos universitetuose.

Aukščiau minėtas vaizdas yra iš jo jau prieš kelis metus pasirodžiusios knygos "The Portage to San Cristobal of A. H.", kuri iki šiol neturėjo didesnio pasisekimo. Šių metų pavasarį veikalas buvo patiektas Londono Mermaid Teatre kaip drama ir ten susilaukė labai didelio pasisekimo. Mat, skaitomas žodis daro kitokią įspūdį kaip girdimas, o Steineris pateikė labai daug provokuojančių minčių, ypač vėliau sekusių įvykių šviesoje. Hitleris, pavyzdžiui, ginasi, kad jo nusikaltimai palyginus su elgesiu kolonijose, Stalino žiaurumais, nuostoliais Hirošimoje ir Vietname — tėra tiik nedideli blogi darbeliai, o pagaliau ir jo kalbos apie vokiečių rasės pranašumą tėra tik pačių žydų išrinktosios tautos mito pamėgdžiojimas.

Hitleris net reikalauja sau dėkingumo, nes be jo nebūtų Izraelio, be jo žydai nebūtų pavirtę karių tauta, be jo pavyzdžio žydai neišvartytų palestiniečių ir nesuvartytų jų į stovyklas. Žydų klausimą jis 'išsprendęs' su visos žmonijos tyliu pritvarimu, kurią žydai tūkstančius metų persekiojo su savo arogancija dėdamiesi tobulesniais — visų pirma per Mozės įvestą monoteizmą, toliau per Jėzų ir jo nežmonišką meilės reikalavimą ir pagaliau per Marxą ir jo nežmonišką norą visus sulyginti.

Steinerio veikalas yra jau išverstas į keletą kalbų, bet pats autorius netiki, kad jis galėtų būti pastatytas, pagal jį 'žydiškam' New Yorke. Anot DER SPIEGEL, jis atsisako leisti savo mintis išversti ir... vokiškai.

vm

ir Izraelio, paskutinytis numušė 19 Sirijos sovietų gamybos lėktuvų, pats neprarasdamas nė vieno.

Sovietai irgi iki šiol daugiau padėjo Iranui negu savo formaliam sąjungininkui Irakui, matyti Iraną laikydamas svarbesniu.

Iranas labai norėtų sukelti 'Islamo revoliuciją' ir kitame Persijos įlankos pakraštyje, tačiau praktiškai tam sutinka daug kliūčių. Jo ūkinė būklė yra pašlijusi, jam reikės nemažai darbo ir pastangų, kad atstatyti sa-

vo naftos eksportą į prieš revoliucinį lygį. Galimas daiktas, kad kariuomenėje, kuri pasiekė didelį laimėjimą, atsirastų populiarūs vadai, kurie turės savo nuomonę ir apie krašto tvarkymą. Vienu žodžiu, taika čia gali atnešti daugiau klausimų, negu besibaigias karas.

NAUJOS KNYGOS

• Antanas Gustaitis, KO LIUDI, PUTINĖLI? Eleginės satyros. 96 psl. Kaina 7 dol. Aplankas Romo Viešulo. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, 7338 South Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629.

• Petras Melnikas, GĖLIŲ GENERACIJA. Romanas. 228 psl. Kaina 8 dol. Aplankas Kristinos Montvidas-Kutkus. Išleido Ateitis, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mi. 48075.

• Z. Raulinaitis, KETURI FRONTAI. XII amžius Lietuvių karinėje istorijoje. 164 psl. Schemas braižė B. Balčiūnas. Išleido Karys, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Kaina 9 dol. Spaudė Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Tiražas 700 egz.

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENISKAS PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenim ir grupėm) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriauceliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

SIEKIME GREITESNIO PAŠTO PATARNAVIMO

Seniau žmonės sakydavo, kad laiškanesys, kasdien aplankydamas tavo namus, praskaidrina gyvenimą. Jo paliktas laiškas, laikraštis ar siuntinėlis, vis atnaujiną tavo ryšius su kitais, esančiais už tavo sodybos ribų. O kai pamatai, kad laiškanesys praeina pro namus ne nežvilgtėjęs į tavo pusę, arba iš svetur grįžęs randi pašto dėžutę tuščią, kažkaip nejučiomis atplaukia mintis, jog jau žmonės ima tave užmiršti.

Taip būdavo seniau, kai pašto patarnavimas būdavo paprastesnis, be kompiuterių ir brangiai kaštuojančių kitų pagalbinių įrengimų, pakėlusiu paprastam laišku pasiusi ženklų kaina nuo 4 iki 20 centų (penkriopail). Pabranginus ir įvedus visokius patobulinimus korespondencijai paskirstyti, atrodo - buvo galima laukti, kad aptarnavimas atitinkamai pagerės. Bet taip nesidaro.

Tas pats yra ir su laikraščių pristatymu, kurių išsiuntinėjimas yra reguliuojamas kietais reikalavimais. Pagal juos, laikraščių siuntą administracija turi pristatyti centriniam paštui su specifikuotu lydraščiu ir įsipareigotu laiku. Gali būti keletos valandų skirtumas, bet nėra toleruojamas vėlavimasis dienomis. Pati siuntą turi būti pagal adresuojamas valstybes sukrauta atskiruose maišuose, o tuose maišuose vėl atitinkamai paskirstyta pagal miestus, net ir zonas. Tos tvarkos nesilaikant, grasinam sankcijomis, kurios laikraščio siuntinėjimą dar daugiau apsunkintų. Specialūs inspektoriai, periodiškai atvykdamieji į laikraščių būstines, tikrina prenumeratorių sąrašus ir vėl sankcijomis grasina, jeigu rastų siuntinėjimą neapsimokėjusiems prenumeratoriams. Todėl ir administracijos stengiasi atlikti visa taip, kaip taisyklės reikalauja - nustatytu laiku, o dienraščiai kasdien.

Atrodytų, kad - jeigu prenumeruojiesi du, ar net vieną dienraštį, plus porą-trejetą savaitraščių - laiškanesys niekada nepraeis pro tavo sodybą neužsukęs šį tą dėžutę įmesti. Gyvenime darosi kitaip. Vieną dieną gausi keturių-penkių dienų laikraščius (gerai, kad visus iš eilės!), kitas dienas ne-

gausi nieko. Veltui kaltinsi laiškanesį: jis tau paprasčiausiai atsakys, kad išnešiojas tai, kas jam paduota. Teiraisiesi savo pašte - atsakymas bus panašus: ką mes gavome, tą paskirstėme. Skundų prisiklausęs redaktorius ar administratorius užklauso centrinį paštą, kodėl laikraštis tos ar kitos vietos nepasiekė - jam atsakys tą patį: laikraštis išsiųstas tą pačią dieną, kai buvęs gautas. Ir taip susidaro užburtas ratas, nors aiškiai matosi, kad jis kažkur užsigulėjo, tačiau neįmanoma išaiškinti, kur pavėluotas laikraštis nepajudintas buvo.

Bet vienas dalykas, kuris niekad neužsiguli, tai yra sąskaitos už patarnavimą ir, kas svarbiausia, tų patarnavimų tarifų branginimas. Apmokėti reikia tuo pačiu metu, kada siunta atiduodama išsiųsti. Administracija žino, kiek reikia mokėti dabar, bet negali įsivaizduoti, kiek bus pareikalauta už keletos mėnesių. Prieš kiekvieną pakėlimą yra žadama korespondencijos pristatymą patobulinti ir pagreitinti, kas reikalauja tarifo pakėlimo. Pakėlus - kartojasi senos bėdos, tik su tuo skirtumu, kad pvz. prieš penkmetį už Dirvos siuntinėjimą paštui tekėdavo sumokėti apie 3,000 dol. per metus, o dabar už tokį pat tiražą jau turime mokėti 12,000 dol. ir išgirsti vis daugiau nusiskundimų, kad laikraštis gaunamas netvarkingai.

Netruksta nusiskundimų ir dėl laiškų bei knygų užsigulėjimo kažkur pašte. Mes negalime suprasti, kodėl laiškas, siųstas adresatui tame pačiame mieste už keletos blokų ir įmestas prieš pašto išėmimą iš dėžutės, klajoja tris-keturias dienas. O knyga, iš Clevelando siųsta į Los Angeles, eina 23 dienas - šių dienų technikos amžiuje paslinkdama vos po 100 mylių į parą!

Siandien dažnai girdime, kad stengiamasi kovoti su iššaknijusia biurokratija, o pašto žinyboje ji bene daugiausiai bus įsitvirtinusi. Kova prieš ją iš apačios nieko nereiškia. Norint šį tą pasiekti, tenka pradėti iš viršaus.

Pašto žinyba yra federalinės valdžios agentūra, todėl patvarkyti ją tegali tik federalinė valdžia. Ir dėl to, užuot skundęsi savo pašto valdinin-

PADEKITE IŠLAISVINTI JURGUTIENĘ IR JOS DUKRĄ IŠ KANČIŲ

Marija Jurgutienė su dukra Daina komunistinės valdžios neišleidžiamos iš Lietuvos pas vyrą ir tėvą muz. Aloyzą Jurgutį Chicagoje.

MIELI TAUTIEČIAI! GERBIAMI LIETUVIAI!

Jau daugiau kaip savaitę, kai mano žmona Marija Jurgutienė badauja Maskvoje, prašydama sau ir mūsų dukrai Dainai leidimo išvykti gyventi pas mane. Tai ryžtingas žingsnis, tačiau jis gali baigtis uždarymu į beprotnamį ar net mirtimi dėl nusilpimo badaujant.

Aš Jūsų ne prašau, bet maldauju — rašykite laiškus, siųskite telegramas Prezidentui R. Reaganui. Prašykite, kad jis imtųsi iniciatyvos išlaisvinti Mariją iš kančių.

Badauja ji ne Vilniuje, o Maskvoje, nes čia yra Amerikos Ambasada, kurios darbuotojai, jei Prezidentas

kams, laiškus su nusiskundimais turime kreipti į savo valstybės senatorius ir savo rajono JAV Kongreso atstovus. Gave maišus laiškų su skundais dėl nevykusio patarnavimo, jie - ir tik jie! - galės imtis priemonių pašto veikimui sunormuoti.

Jeigu centriniai ir zoniniai paštai didmiesčiuose žinotų, kad vieną gražią dieną atvykę kontrolieriai gali nustatyti, jog korespondencija juose per ilgai buvo užsigulėjusi ir už tai atsakingi asmens nebūtų pagirti, tada ir laiškanesiai normaliau savo pareigas galėtų atlikti: gautų išnešioti tai, kas tai dienai iš tikrųjų išnešioti priklauso. Tada ir prenumeratoriai galėtų pasiguosti, kad jie padėjo iškovoti sklandesnę korespondencijos išnešiojimą per paštus, kada šie nesiliauja vis sunkesnę finansinę naštą - už netvarkingą patarnavimą - krovę laikraščių leidykloms.

panorės, galės greitai susisiekti su ja.

Tai nėra siauras mano šeimos reikalas. Mums garbė, kad savo tautoje turime tokią moterį, kuri nesibijodama dėl savo sveikatos ir ateities, griaua "Komunistinės Imperijos" pamatus. Tokių kilnių žmonių nedaug.

Mes turime būti su Ja!

Iš anksto dėkingas

Aloyzas Jurgutis
6542 S. Fairfield Ave.
Chicago, Ill. 60629
tel. (312) 471-0985

SIŪLO BALTIJOS VALSTYBIŲ...

(Atkelta iš 1 psl.)

tingai stengiasi nutautinti baltų tautas ir išnaudoti jų gamtos turtus Rusijos naudai. Toliau skaičiais įrodoma, kaip svetimtaučių, ypač rusų, įkurdinimu siekiama praskiesti baltų tautų substanciją. Planingai yra išstumiamos pačių baltų kalbos ir jų vieton brukama rusų kalba. Ekonominėje srityje vykdomas vietinių gamtos turtų grobuoniškas išnaudojimas. Kaip į pavyzdį nurodoma į Estijos skalūno eksploataciją, pavertus jos gamybos kraštą mėnuliniu gamtovaizdžiu.

Toliau sakoma: "Sovietų Sąjungos politika neigiamai atsiliepė žmonėms. Plačiai paplitusi neviltsi privedė prie ryškus gimimų mažėjimo ir prie alkoholizmo, kuris Baltijos valstybėse priėmė katastrofinę apimtį ir prisidėjo prie gyvenimų nuosmukio".

Referentas prieina išvadą, kad galima pagrįstai kalbėti apie planingą šaltą genocidą. Visa tai yra griežtai priešinga tiek Helsinkio susitarimams,

tiek UNO Chartai, "jau nekalbant apie apsisprendimo teisės paneigimą baltams".

Autorius savo motyvacijoje išsamiai dėsto tikybos persekiojimą Baltijos valstybėse, ypač sustodamas ties katalikiškąją Lietuvą. Jis pamini nuo 1972 m. leidžiamą "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką" ir prieina išvadą, kad visi faktai rodo, kaip "po 40 metų svetimos okupacijos tautinis ir religinis pasipriešinimas lieka stiprus".

Motyvacijos pabaigoje išvedama: "Baltijos valstybės priklauso Europai. Jos buvo praeityje, ypač tarp abiejų pasaulinių karų, demokratinės tautų bendruomenės dalis ir Tautų Sąjungos nariai. Todėl Europa negali kalbėti apie žmogaus teises, jeigu ji nesirūpiną šių europiečių likimu. Jei jos būtų užmirštos, galima būtų pagrįstai daryti veidmainavimo priekaištą, nes būtų tylima tikrai atveju, kai priešpauką vykdo didelė valstybė, tuo tarpu kai mažesniųjų valstybių atžvilgiu garsiai šaukiama".

Pranešėjas savo motyvacijoje aiškina, kodėl jis siūlo visą reikalą pavesti UNO dekolonizacijos komisijai. Jis mano, kad tuo visai bylai būsianti duota "pozityvinė linkmė". Tuo pagrindu jis siūlo Europos Bendruomenės ministrui apsvarstyti klausimą, kad reikalas būtų perduotas UNO dekolonizacijos komisijai. "De kolonizacija yra nedaloma. Kas galioja Afrikai ir Azijai, turėtų galioti ir Europai", baigia pranešėjas.

Taip šiuo metu atrodo britų atstovų Europos Parlamente pradėtoji byla dėl Baltijos valstybių okupacijos ir pranešėjo dr. Otto von Habsburg pasiūlymas dėl bylos perdavimo UNO dekolonizacijos komisijai.

Visais klausimais susijusiais su minėtąja byla, Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatiniai atstovai - A. Gerutis, A. Silde ir E. Reisenberg - kalbėjosi pradžioje Bonnoje su Europos Parlamento ir tos institucijos politinės komisijos nariu, atsargos brigados generolu W. Schall. Kaip bendras baltų igaliojimas, mūsų tautietis išsamiai visą reikalą aptarė Strasburge su politinės komisijos pranešėju dr. Otto von Habsburgu. Dr. Gerutis, be to, dar susitiko Strasburge su Europos Parlamento nariais W. Schall ir prof. W. Hahn.

Pakartotinų pasikalbėjimų metu paaiškėjo, kad Austrijos-vengrijos karališkosios šeimos senjoras von Habsburg, savo laiku gyvendamas Jungtinėse Amerikos Valstybėse, pažino Lietuvos ir Latvijos pasiuntinius P. Zadeikį ir A. Bilmanį. Jo motina, ekskaralienė Zita, būdama New Yorke, reguliariai lankiusi pamaldas lietuvių bažnyčioje. Šiuo metu buvusioji karalienė gyvena Sveicarijoje, kur gegužės 9 d. galėjo atšvęsti 90 metų amžiaus sukaktį.

Pasikalbėjime su A. Geručiu buvęs Austrijos-Vengrijos sosto ipėdinis (jis savo bei šeimos vardu atsisakė visų teisių į sostą), tarp kita išsitarė, kad mieliai sutikęs būti pranešėju Baltijos valstybių byloje. Nors tų kraštų nėra lankęs, jis esąs susipažinęs su baltų tautomis, jų praeitimi, kultūra, bei da-

(Nukelta į 4 psl.)

Malonu rašyti

LIUDAS DOVYDĖNAS

Gera rašyti, kai nereik gaminti laurų, šaudyti šampopo kamščiais, pažymėti pro kurias rezidencijos duris atėjo, išėjo toks ar toks ponas su ponija, ir buvo labai iškilminga, ir didžiai prasminga.

Tuoju šiek tiek biografinių: Juozas Krivickas, dar vystyklus su tėvais atsikėlė į Clarks Summit, Pensylvanijon 1962 m. Tėvas, Kazys Krivickas, veterinarijos daktaras valdiškoje tarnyboje, o motina, Danutė Krivickienė rūpestingai augino Juozuką ir Dainelę, kaip mes vadinom abu.

Bematant Juozukas virto Juozu, — jau studentas Scrantono universitete, Dainelė — visa Daina, baigusi aukštuosius mokslus, medicinos srityje jau įstaigos vadovė.

Tėvui Kaziui susižeidus tarnyboje, teko išeiti anks-tyvon pensijon.

Mūsų Juozukas - Juozas jau pažįstamas Dirvos skaitytojams. Apie jį aš pats rašiau: "Turime mokinių mokyklose visoj Amerikoje. Ten lituanistinių pamokų nerasim, bet lietuviai mokiniai gali ir turi progų parašyti, pakalbėti apie savo tėvus, apie mokinių jų tėvų gimtąjį kraštą, išymius tautos veikėjus. Čia bus pravartus toks nusidavimas."

"Pensylvanijoje Clarks Summit Highschool mokosi tik Juozas Krivickas. Nuo pirmojo skyriaus pradėjęs jau įkopė į vienuoliktąjį. Visi jį vadina Juozuku, o tas Juozukas — vaikinai kokių reta, atletas, kokių maža. Geras futbolo, krepšinio žaidėjas, gavęs pasiūlymų iš universitetų greit persikels į kurį iš jų studijoms. Dera pastebėti, Clarks Summit Highschool skaitoma viena iš prasiš-

Siūlo Baltijos valstybių...

(Atkelta iš 3 psl.)

bartine padėti. Dr. Gerutis galėjo su pasitenkinimu konstatuoti, kad kunigaikštis reiškia baltų tautoms daug simpatijų.

Atsargos gen. W. Schall praėjo karo metu, kaip jaunas karininkas, pakartotinai lankėsi Baltijos valstybėse ir pažino jų tautas. Jis taip pat turi didelių simpatijų Baltijos kraštams.

Dr. Wilhelm Hahn yra vieningas Europos Parlamento narys, kilęs iš Baltijos kraštų, iš Estijos. Jis yra Heidelbergo universiteto profesorius ir ilgus metus išbuvo Baden-Wuerttenbergo švietimo ministru.

Numatoma, kad Europos Parlamento pilnatis pasisakys dėl rezoliucijos Baltijos valstybių reikalu ateinančių rudeni, rugsėjo-spalio mėn.

Juozas Krivickas su aviacijos majoru priesaikos metu.

vusių mokslo lygiu, gal ir mokomojo personalo atranka. Mokytojai pasiūlius pasirinkti temą rašiniui, Juozas pasisiūlė parašyti apie Lietuvos iškilumus: karalių Mindaugą, Vytautą Didįjį, daktarą Basanavičių, daktarą Vincą Kudirką, Antaną Smetoną, Simą Kudirką...

Rašinys, žinoma, buvo savo rūšies sensacija. Daug lietuvių mokosi Scrantono ir apylinkių mokyklose, įskaitant ir Clarks Summit, bet mokytojams ir mokiniams Juozo Krivicko rašinys buvo naujiena. Ir graži naujiena. Mokytojas pagyrė.

Prieš porą metų Juozas Krivickas kiek nustebino mus, lietuvius, pasirinkdamas Babilistų kolegiją, pačioj Clarks Summit, atmetdamas Babilistų kolegiją, pasiūlymus, kaip pasižymėjęs sportininkas pimaileis mokiniams. Tiesa, Babilistų kolegija ir kunigų seminarija skaitomos vienos iš pačių iškilųjų Rytinėse valstijose.

Pamažu paaiškėjo Juozo Krivicko pasirinkimas: dvejus metus gyvendamas namuose taupė lėšų susimokėti už mokslą ir visa kita.

Kolegijoje mokymasis įstojo į ROTS (karinio pasirušimo kursą) ir iškilo kaip vienas išrinktųjų. Atlikdamas karinę treniruotę Fort Bragg iš kelių šimtų kadetų baigė aukštu atžymėjimu. Pažymėjime nepaigailėta Juozui Krivickui, kadetui, geriausiu įvertinimu: drausmingume, aktyvume, moksle, pratybose, karininko savybių.

Juozas pagarsėjo visoj Kolegijoj kaip darbštus, pažangus studentas, kolegų studentų gerbiamas. Už Kolegijos sienų Juozas dirbo ir dirba visokį darbą, be atostogų, neskaitydamas valandų.

Kai girdim moksleivių dejonas dėl brangaus mokslo, nesurandamo atitinkamo darbo, Juozas tvirtai laikosi savo plano: pačiam užsidirbti lėšų mokslui, nors tėvai iš pensijos galėtų padėti. Tatai pastebėjo Kolegija, karinio paruošimo instruktoriai-karininkai. Gabumai moksle, pasiryžimas būti nepriklausomu iškėlė Juozą Krivicką iš studentų, kadetų eilų.

Gal pravartu pažymėti ir Babilistų Kolegijos drausmę: būti abstinentu, nerūkyti, griežtai laikytis Kole-

gijos taisyklių, padėti artimui, būti mandagiu.

Tai lyg ne iš Dėdės Samo nūdienos, kai moksleiviai nežino laisvės ribų, kai taitai gerai, kas man labai gerai, kai universitetai, kolegijos pataikaudami studentams mokslo lygį taiko studento lygiui.

Sunku susilaikyti nuo savo trigrašio. Scrantono apylinkėje turim keletą kolegijų, Scrantono Universitetą, taigi — tenka nueiti į renginius, paskaitas, koncertus. Babilistų Kolegija Clarks Summit išsiskiria studentų drausme, pagarba mokytojams, šiltu gerbimu atėjusių į kolegijos koncertą, paskaitą. Studentų didelės choras, vaidintojų trupės, koncertų gausumas sutraukia apylinkės gyventojus. Studentai tvarkingai apsirengę, švyti jaunystėje, ko nepasiseka ateiviui pastebėti kitose kolegijose, net Scrantono Universitete (Jėzuity).

Šių metų gegužės 5 dieną buvo iškilmės Babilistų Kolegijos Didžiojo salėj. Tai 50 metų Kolegijos sukaktuvės ir iškilmingas padalinimas stipendijų, įvertinimų moksle, kūryboje — pažymėjimų įteikimas. Salė buvo kaupinai užpildyta, talpinanti arti tūkstančio.

Užbaigai, pats didysis guzas: Juozo Krivicko pakėlimas antruoju leitenantu. Vienintelio iš visos Kolegijos leitenanto laipsnio ceremonijoms atvyko net penki ROTS kolegijų, universiteto kariškiai: du pulkininkai, majoras ir kapitonas. Aviacijos majoras pasakė jautrią kalbą, pabrėždamas karininko uždavinius, krašto gynėjų — kario priesaikos svarbą. Beveik visa salė tydomis kartojo priesaikos žo-

džius. Kai tėvas ir motina Juozui Krivickui prisegė leitenanto ženklus, visa salė sustojusi sugriaudė ovacijomis. Į lubas pažiūrėjau — gal pakils. Ilgos ovacijos! Tokių nebuvo per visas stipendijų, pažymėjimų, diplomų įteikimo ceremonijas. Mums, lietuviams, tatai labai daug.

Gal ir tatai ne viskas. Pensylvanijoje pirmieji ateiviai dešimtimis, šimtais miestų, miestelių aikštėse skaito paminkluose karuose žuvusių pavardes... Pan-gonis, Jatulis, Petraitis, Šilbajoris ir taip, ir taip. Kai nueinat į lietuvių parapijų kapines, skaitote daugelį pavardžių kasyklose užmuštųjų. Tasai darbo dešimtmečių karas tebevyksta, kol kasa karalių Angliją, kol vagonai, laivai gabena anglis į visą pasaulį.

Amerikos gerovės pagrindus padėjo kelių tautų imigrantai — angliakasiai ir Pensylvanijoje, kur šimtai tūkstančių lietuvių ilsis kapinėse ir tebegyvena ramsčiais Amerikos gerovei.

Gal ir toliau nuo Pensylvanijos ir nuo Clarks Summit lietuviai supras, kodėl mūs, nedidelė grupė, suradusi laiko atėjo gegužės 5-tą ir ne vienas pažiūrėjo į lubas — ar atlaikys ovacijas jaunuoliui, be atvangos kylančiom.

Tarp kitko, nuo rudens Juozas studijuos inžineriją Scrantono universitete. Ir toliau nepalikdamas karinės tarnybos.

Imi žmogus ir pamanai... kas žino, gal tų lietuvių-karių, paminkluose surašytųjų tautietis yes Amerikos pulkus?

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

Dr. K. Graužinio 20 metų mirties sukakčiai

Iš Dr. K. Graužinio korespondencijos su prezidentu A. Smetona

Vincas Trumpa

Lygiai prieš 20 metų miręs Lietuvos pasiuntinys ir įgaliojtas ministeris dr. Kazimieras Graužinis, atrodo, taip pat tvarkingai saugojo savo rankraštyną, kaip ir jo kolega dr. Jurgis Šaulys, kurio rankraštyną nupirko Pennsylvanijos universitetas Philadelphijoje ir kuris dabar yra lengvai prieinamas kiekvienam kuris domisi naujesniąja Lietuvos istorija. Dr. K. Graužinio rankraštyną kol kas globoja jo našlė L. E. Šlapeytė-Graužinienė, gyvenanti Santa Monikoje. Reikėtų pasirūpinti, kad ir šis rankraštynas patektų į geras istorijos mokslui prieinamas rankas, nes jame taip pat yra daug ypač Lietuvos diplomatinei istorijai vertingos medžiagos.

Turint galvoje kaip sunku jaunai ir palyginti nedidelei valstybei buvo išgauti pripažinimą ir tapti lygia teisiu tarptautinės bendruomenės nariu, reikia tuojau pat pasakyti kad pasirinkimas diplomatų, kurie tą uždavinį turėjo atlikti, daugumoje buvo laimingas. Tokių vardų kaip Petras Klimas, Bronius Balutis, Jurgis Baltrušaitis, Povilas Žadeikis, galėtų pavydėti ne viena didelė valstybė savo ambasadorių eilėse. Į jų tarpą gerai rikiavosi ir dr. Kazimieras Graužinis ilgesnį laiką atstovavęs Lietuvą prie šv. Sosto, o nuo 1939 m. ligi mirties Pietų Amerikoje, iš pradžios reziduodamas Buenos Airėse, Argentinoje o nuo 1947 m. Montevideo, Urugvajui, kur jis ir mirė 1962 m. birželio 5 dieną. Jam pasisekė daugumoje išsaugoti nepriklausomos Lietuvos statusą tarp P. Amerikos valstybių ir po to, kai Lietuva buvo įjungta į Sovietų Sąjungą.

Tarp kitos rankraštyno medžiagos yra ir 20 prez. Antano Smetonos laiškų ir tiek pat min. K. Graužinio atsakymų. Ministerį Graužinį su prez. Smetona rišo sena pažintis ir draugystė. 1929-1930 m. Graužinis buvo prez. A. Smetonos sekretorius. Jis pirmasis pasitiko prez. Smetoną Amerikos žemyne, kai 1941 m. vasario mėn. jis pasiekė Rio de Janeiro. Jis dalyvavo iškilmingame priėmime Brazilijos sostinėje ir išleido prez. A. Smetoną į JAV, tarp kita ko paskolindamas jam 1,500 dolerių. Prezidentas už visa tai buvo dėkingas, kaip matyti iš jo laiškų Graužiniui.

Tie laiškai turi platesnės istorinės reikšmės tiek pa-

ties A. Smetonos biografiškai, tiek lietuvių išeivijos ir visos Lietuvos istorijai. Čia mes patieksime poros pirmųjų laiškų tekstus su trumpais paaiškinimais ir ištraukomis iš dr. K. Graužinio atsakymų.

Rio de Janeiro 1941 m. suruoštame Vasario 16 minėjime. Viršuje prez. A. Smetona ir šalia jo K. Graužinis. Apačioje publika.

1 laiškas:

Brooklyn, 161, N:6 st.

22-III-41

Gerbiamas, Malonus
Ministre,

Mano geri, mieli Rio atsiminimai tebe gaivina mane, atvykusį į New Yorką. Niekomet nepamiršiu, kaip Tamsta buvai geras man ir mano šeimai. Skolą (1.500 dolarų), iš Tamstos gautą, gražinsiu dar šį pavasarį. Turiu vilties gauti kas man priklauso tarp 1-2 mėnesių.

Blokuotų Lietuvos pinigų J. S. A.¹ dalis tikrai bus galima gauti. Kiek ir kuriomis sąlygomis netrukus paaiškės. Apie tai pranešiu iš Washingtono, kai turėsiu daugiau ir tikresnių žinių. Blokuotų pinigų bylą kelia ar 20 valstybių, tame skaičiuje ir Lietuva. P. Kameniec man rašė jos reikalu, bet nieko naujo negalėjo pasakyti. Viena aišku: šis klausimas reikia judinti pirma J.A.V., o ne kurioje Pietų Amerikos respublikoje. Ta prasme noriu jam atraišyti.

Atplaukus New-Yorkan, laivan atėjo manęs pasitikti įgal. min. p. Žadeikis gen. kons. p. Budrys, Valušiai, Tūbelienė ir daugybė korespondentų. Jie kalbino ir fotografavo mane ir mano žmoną. Turėjau angliškai parašytą pareiškimą kores-

pondentams, bet jie vienu nesitenkino, todėl noromis-nenoromis turėjau daugiau šiek-tiek pasakyti.

Sutikimo komitetas geriausiame viešbutyje, kur jo buvau apgyvendintas, ko-vo 13 d. iškėlė vakare puo-

lą, kurioje buvo apie 350 dalyvių (pilna salė) ir kuri gražiai pavyko. Joje nebuvė nė katalikų, nė socialistų.² Tautinė spauda jautriai įvertino, kaip sutiktas prezidentas, katalikų spauda suniurzgo ir neteislingai aprašė. Apie bolševikus nėra ko ir kalbėti: plūdo ir nuo pradžios ligi galo melavo. Lietuvių minios susidomėjimas prezidentu yra didelis ir palankus. Visur norėtų žmonės jį matyti, kiek man teko nugirsti. Aš tikiuosi, kad vienybės noras suderins visas sroves ir nuves jas bendran darban. Tatai patyriau iš pavienių žmonių iš visokių srovių, kurie lankėsi pas mane.

Dabar gyvenau jau visa savaitė pas D-rą Valuką. Puikus žmogus o ponias Valukienė reto gerumo moteriškė. Rytoj apie 2 val. dieną išvažiuoju su žmona Washingtonan ir apsigyvensiu pasiuntinybėje. Kiek čia subūsiu, nežinau. Spėju, kad 2-3 savaites. Noriu aplankyti užs. min. p. Hull ir prez. Roozveltą. Tai svarbiausia vizita. Pasirūpinsiu, kur galima ir kitomis pažintimis. Tikiuosi daug ką sužinoti. Iš Washingtono apsilankysiu ir Marylando valstybėje. Jos gubernatorius ir Mayor'as raštu į bankietą atsiuntė man nuoširdų pasveikinimą ir pakvietimą atvykti į juos svečiuosna.

Padėkojau ir pažadėjau atsilankyti. Toliau esu prašytas atvykti Čikagon. Ten irgi ruošiamas p. Mackevičiaus sumanymu prezidento sutikimas. Tai gali būti į balandžio pabaigą. Čikagoje visų didžiausia lietuvių kolonija, taigi ir pokylin tikimasi labai daug žmonių. Iš Čikagos važiuoju p. Bačiūno, turtingo lietuvių ūkin. Jis kvietė mane ir mano gausingą šeimą tame ūkyje praleisti vasarą, būti jo svečiu. Su tokiuo malonių pakvietimu sutikau. Ten ilsėdamas ketinu rašyti

kiečiai lietuvių, skyrium imami, yra geri žmonės, bet kai reikia dirbti organizuotiems, tai nesiderina: ieško kiti kitam pikto savybių ir pamiršta gerasias savybes, kurių turi daug daugiau. Rodos, jog vis dėlto jie susiteks vienon draugėn Lietuvai atstatyti laisvai.

Iš p. Šaulio ir iš p. Geručio gavau raštu žinią, jog Šveicarijos valdžia, norėdami gauti žaliavų iš Sov. Rusijos, Lietuvos atstovybę išbraukusi iš diplomatinio korpuso. Vargšai šveicarai, mintą iliuzija, kad gaus ko gero iš Sov. Rusijos, Lietuva negalės pamiršti tokio negarbingo Šveicarijos žygio. Nenusiminkime dėl to!

Siunčiu Tamstai, Tamsos žmonai ir vaikams daug labų dienų.

A. Smetona

1. J. S. A. turbūt reikiama United States of America.
2. Turbūt Smetona truputį perdeda, sakydamas, kad tarp 350 svečių ("pilnoje salėje") nebūtų buvę katalikų, nei socialistų. Iš kitur žinome, kad į patį Prezidentui sutikti komitetą įėjo aiškiai katalikiškos srovės žmonių (pav., J. Laučka). Nuostabu tik, kad į tą komitetą neįėjo nei vienas kunigas. Sunku patikėti taip pat, kad bent dėl žingeidumo ten nebūtų atsilankęs bent vienas kitas ir socialistas. Aplamai tačiau socialistai ir krikščionys demokratai rodė didžiausią opoziciją prezidentui Smetonai.

Dr. K. Graužinio atsakyme į šį A. Smetonos laišką (Buenos Aires, 1941. IV. 30) įdomiausia yra tai, kaip jis reagavo į vadinamuosius mūsų diplomatų pasitarimus Romoje. Dr. K. G. rašo:

"Gavau pagaliau ir Romos pasitarimų protokolus. Deja, jie man nedavė jokio pasitenkinimo. Ten reikiama rezervai savo Prezidento atžvilgiu man atrodo, lyg kirtimas šakos, ant kurios kabome. Mano nuomone visas mūsų valstybės atstatymo darbas turėtų koncentruotis apie Prezidentą ir jo turėtų būti aprobuoti visi panašūs nutarimai. Savo nuorašą dėl Romos pasitarimų aš pasiunčiau p. Ministrui Žadeikiui".

Plačiau šiuo reikalu pasisakys ir pats A. Smetona sekančiame laiške.

Dr. K. G. taip pat painformuoja prezidentą, kad į Buenos Aires neseniai atvykę nauji Meksikos, Prancūzijos ir Japonijos ambasadoriai. Jie oficialiai pranešė Graužiniui, kaip Lietuvos pasiuntiniui, apie savo kredencialų įteikimą. Iš to dr. K. G. daro išvadą, kad tos valstybės nepripažįsta Lietuvos aneksijos. Dr. K. G. Taip pat reikiama viltį, kad būsimanti sudaryta nauja Lietuvos vyriausybė, kuri visiems pakelsianti ūpą ir padėsianti visus suburti į vieningą darbą. (B.d.)

Keistas dalykas: ameri-

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

ATVYKSTA SOLISTĖ S. ŽIEMELYTĖ

Birželio mėn. viduryje Australiją atvyksta Kanados žinomoji solistė Slava Žiemelytė, kurios pirmasis koncertas įvyks Sydnėje birželio 20 dieną. Vėliau jį atliks koncertuos Adelaidėje ir Melbourn. Tai bus antrosios Kanados lietuvių solistės viešnagė Australijoje. Mums labai gerai yra žinoma ir mūsų vadinama Kanados lakštingala, Gina Čapkauskienė, kuri su didžiausiu pasisekimu davė savo ypatingai gerus koncertus Australijoje. Tačiau, Australijos lietuviai, taip pat su dideliu susidomėjimu, laukia ir savo būsimojo svečio Slavos Žiemelytės ir tikisi, kad ji lygiai taip pat pavergs klausytojų širdis.

PUIKUS KONCERTAS

Amerikoje ir Kanadoje gastroliauvęs Melbourn Dainos Sambūris, balandžio 25 dieną Lietuvių Namuose Melbourn turėjo savo koncertą, į kurį sugužėjo pilnutėlę salę klausytojų. Koncertas pradedamas Gintaro tautinių šokių grupe sušokant kelis šokius, akordeonu grojant P. Arui ir solo su aštuoniomis merginomis

šokant A. Vaitiekūnui. Prasižėjęs koncertui, pirmosios dalies repertuaras buvo labai lengvas, ypatingai gerai išpildomas ir klausytojų susilaukęs didelių ovacijų. Antroje dalyje buvo jungtinis choras, deklamacijos, solo, tautiniai šokiai ir taip puikus koncertas, baigtas Vakarine daina. Sambūrio chorui dirigavo D. Levickienė ir B. Prašmutaitė. Lyriką ir prozą paruošė A. Karazijienė, Gintaro tautiniams šokiams vadovavo V. Straukas ir D. Antanaitienė, solo dainas ir deklamacijas atliko A. Bakaitis, V. Bruožytė, L. Čižauskaitė, R. Galinis, V. Lazauskas, P. Morkūnas, J. Petrašiūnas, B. Szentimrey, B. Šaulytė, E. Šeikienė ir P. Vaičaitis.

ISVYKO Į AMERIKĄ

Prieš pat Velykas į Ameriką išvyko melbournietė Ramutė Juškaitė. Per Lietuvių Dienas Australijoje viešėjęs Amerikos lietuvis Rimas Polikaitis sužavėjo šią mūsų puikią lietuvių, su ja susižiedavo ir netrukus sukurs lietuvišką šeimą Amerikoje. Prieš kurį laiką ir jos sesuo Aldona sukūrė šeimą su Los Angeles gyvenančiu žirguliu ir dabar ten gyvena. Atro-

do, kad šaunūs Amerikos lietuviai pagrobia mūsų tas puikias merginas ir paskui jas išsiveža.

Ramutė Juškaitė buvo baigusi bibliotekininkės kursą buvo skautė, dainavo mergaičių sekstete, tvarkė lietuvių biblioteką ir paskutiniu metu buvo Apylinkės valdyboje sekretorė. Visuomet linksma, maloni ir gera lietuvių, kokių per daug mes čia ir neturime.

Tačiau, praradus dvi sesutes, brolis inž. Vyt. Juška, nuvyko į Lietuvą ir ten apsigėdė dipl. chemikę Aušrą Barauskaitę, kuri jau atvyko į Australiją ir dabar su vyru gyvena Sydnėje.

LIETUVIŲ DIDELIS DRAUGAS

Australijoje, su savaisiais koncertais, lankėsi Stuttgarto Vokalinis Ansamblis, kurio paskutinis koncertas įvyko Sydnėje. Šiam ansambliui vadovauja lietuviams gerai pažįstamas jų draugas prof. dr. Herman Josef Dahmen. Jis karometu buvo Lietuvoje, kaip kultūrinių reikalų viršininkas ir jau tada su lietuvių turėjo labai artimus ryšius. Šiuo metu jis yra Stuttgarto rajono ir Šveicarijos Lietuvių - Vokiečių draugijos pirmininkas. Po koncerto Sydnėje jis buvo susitikęs su lietuvių ir Sydnės "Dainos" choro dainininkė jam įteikė gėlių puokštę ir knygą "Folklore in Australia", su specialiu įrašu. Keista, kad vietos vokiečiai šį, iš taip toli atvykusį įžymų chorą, sutiko labai šaltai ir po koncerto net nepavaišino, kai šis žymus dirigentas savo ansambliui pasakė, kad vokiečiai tai ne lietuviai ir nemoka taip gražiai savo svečių priimti.

PAKELTA Į SKAUTININKES

Kas gi Sydnėje nežino Aldonos Jablonskienės. Nors ir nedidelio ūgio, apypilnio sudėjimo, tačiau prie visokių, ypatingai skautiškų ir jaunimo darbų visur paskubomis ir pati pirmoji. Gegužės pradžioje, Sydnės 18-ą skautininkų susirinko į Lietuvių Klubą, priimti naujosios skautininkės A. Jablonskienės duodamą skautininkės įrodį, kurio ceremonijas pravedė v. s. Jonas Zinkus. Be savo darbo su skautais, A. Jablonskienė jau eilę metų techniškai paruošia ir "Mūsų Pastogės" laikraštį, dirba su jaunimu ir padeda ten, kur tik yra prašoma. Sveikiname naująją skautininkę.

FILMAS APIE IMIGRANTUS

Australijos daugiakultūrinių reikalų institutas, kartu su Australijos filmų bendrove, ruošia televizijai

LIETUVIŲ FONDAS
LITHUANIAN FOUNDATION

2422 WEST MARQUETTE ROAD
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U. S. A.

1982 balandžio mėn. įnašai.

Santrumpos: atm. įn. — atminimo įnašas, po: pavidė — įamžintojas, pad. — padidino, im. — įmokėjo, suma po pavardės — įnašų iš viso, igal. — įgaliojimas, atst. — atstovas.

3x	\$10.00	Gunas Peter J. Sr. \$140.00, Tamašauskas Juozas \$635.00, Valinskas Stasys ir Vera \$220.00
1	\$20.00	Biliūnas Vytautas, atm. įn. pad. Mickienė Meilė \$245.00.
6	\$25.00	Leougoud Edward \$5,100.10, Sandargas Jonas, atm. įn. pad. Lenkauskas Edv. MD. ir M. \$1,025.00, Smilga Aleksas \$200.00, Rukšėnienė atm. įn.: Baras Stasys J. im. dr. Biskis Birutė, \$25.00 Valiūskis Antanas, dr. ir Konstancija \$1,050.00, Variakojis Daina \$160.00
1	\$29.00	Ivaska Paul ir Joanna \$179.00.
1	\$50.00	Baltušis Stasys ir Anastasia \$350.00.
1	\$60.00	JAV LB Waukegano Apyl. įamžino Sinsiną Joną im. išd. Kavaliūnienė Aldona \$3,220.00.
1	\$55.00	Dirda L.A. M.D. \$400.00.
1	\$65.00	Jakubonis Jurgis, atm. įn. pad. Jakubonienė Stasė \$300.00.
1	\$75.00	Staniulis Česlovas ir Adelė \$200.00.
2	\$80.00	Dauksaitė Rožytė: Sabalis Anthony J., \$80.00, Gedgaudas M. E. ir Violeta \$300.00.
24	\$100.00	Andriūnas Feliksas \$200.00, Almenas Kazys Kęstutis dr. ir Marija \$300.00, Bataitis Jonas \$100.00, Blinstrubas Arūnas ir Birutė \$100.00, Bradūnienė Kazė \$100.00, Čeliauskas Justinas ats. ir im. Rūgūtė Alicija \$100.00, Jagomastas Enzyz, spaustuvininkas, knygų ir laikraščių leidėjas bei Jankus Martynas, Mažosios Lietuvos Patriarkas, atm. įn.: Normantas Jonas, dipl. ekonomistas, Australia \$100.00, Jurjonas Stanley D. \$100.00, Kerpė Stefania \$100.00, Kindurys Alfonsas ir Ona \$2,300.00, Liorentas Algirdas, Sibiro kankinys, atm. įn.: Liorentas Jonas, \$800.00, Liutermoza Albertas, plk. atm. įn. pad. Liutermozenė Ona \$1,100.00, Marin Josephine \$100.00, Masionis Antanas ir Masionienė Aleksandra \$400.00, Morkūnas Mykolas \$100.00, Petrutis Petras \$100.00, Prižgintas V. ir šeima \$1,800.00, Pučius Mečys \$400.00, Račkauskas Antanas, kun. \$1,225.00, Sakadolskis Romas ir Emilija \$100.00, Stankus-Saulaitis Algirdas ir Marija \$100.00, Stočkutė Stasė \$100.00, Tamkutonis Gerald C. im. Continental Bank \$200.00, Tauras Vytautas, M.D. ir Aldona \$2,800.00.
1	\$116.00	Vaisiūnas Julius Pipiraitė, atm. įn.: Vaisiūnas Julius, Venezuela \$116.00.
1	\$150.00	Bardauskas Joseph ir Stella \$150.00.
1	\$175.00	Valantinas Povilas (miręs) ir Kazė, im. ir ats. igal. Kutkus Vytautas 16 asm. aukas \$325.00.
1	\$200.00	Varnelis Apolinaras ir Jadvyga \$1,200.00.
1	\$206.00	Guntulis Antanina, atm. įn. im. ir ats. Guntulis Justinas, vyras, 22 asm. aukas \$306.00
1	\$300.00	Karklys Juozas ir Elvyra (mirusi) \$400.00.
1	\$413.39	Šimkus Stasys, V. Vokietija \$3,641.66.
3	\$500.00	X \$1,000.00, Garbenienė Eleonora: Garbenis Vladas \$500.00, Valentinas Juozas, atm. įn. im. ir atst. 30 asm. aukas Valentinaite Danguolė \$500.00.
1	\$537.21	Vaisiūnienė-Kairytė Aleksandra, atm. įn.: Vaisiūnas Julius \$537.21.
1	\$1,000.00	Gudelis Peter, V. Vokietija \$1,000.00.
1	\$2,000.00	Abraitis Jonas, atm. įn., Abraitienė-Montvilaitė Ona; Kemešis Balys, atm. įn., Kemešienė-Zukauskaitė Bronė; Abraitis Jonas ir Abraitienė Kemešytė Irena \$2,000.00.
1	\$92,379.46	Zabulionis Napoleonas ir Janina, atm. įn. test. palikimas, Canada \$93,379.46.
56		iš viso 56 \$102,071.06.

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1982.V.1 pasiekė \$2,274,906.41. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$921,585.77.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. 1982.V.1. palikimais gauta \$536,437.63.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslą pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT,
TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION,
2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629“

Visi statykime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuvių išlaikymas.

filmą, pavadintą "The Migrant Experience". Kviečiami pirmieji Australijon atvykę emigrantai, iš kurių didžioji dauguma buvo pabaltiečiai, kad jie savomis nuotraukomis, filmomis ir kt. dalykais prisidėtų prie šios serijos filmų pastatymo. Atrodo, kad ten matysime ir nemažai lietuvių ar tai kertančių cukrines nendres, ar tai per dykumas tiesiančių vandens vamzdžius, o gal ir ryklius bei krokodilus begaudančius.

KNYGA APIE PABALTIEČIUS

Australijos Pabaltiečių Taryba pakvietė prof. Ed-

gars Dunsdorf parašyti knygą apie pabaltiečių Australijos demonstracijas ir kovą prieš Whitlamą, buv. min. pirmininko Pabaltijo kraštų pripažinimą Sovietams ir vėliau šio pripažinimo atšaukimą. Knyga yra parašyta anglų kalboje ir joje randasi daug dokumentuotos medžiagos.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

40 East 49th Street (Corner of Madison Ave.)

NEW YORK, N. Y. 10017

Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Apple-Valley, Minn. 55124	72 County Road No. 42	612-432-3939
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617-268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203-367-2863
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Road	432-5402
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N. J. 07601	112 Main St.	201-342-9110
Irvington, N. J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	203-232-6600
Lakewood, N. J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, Ca. 90640	1800 W. Beverly Blvd.	213-727-0884
Miami Beach, Flo. 33139	1352 Washington Ave.	305-532-7026
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N. J. 07106	398 Sanford Ave.	373-8783
New York, N. Y. 10003	45 Second Ave.	AL 4-5456
New York, N. Y. 10011	135 West 14 St.	CH 3-2583
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	756-1668
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

ŠVIESIOS RAŠYTOJŲ DIENOS

VISOS NUOTRAUKOS JONO GARLOS.

Clevelando meras ir nuširdus lietuvių bičiulis George Voinovich, sveikindamas Lietuvių rašytojų draugijos narių suvažiavimą, gegužės 22 ir 23 paskelbta Lietuvių rašytojų dienomis.

Tomis dienomis čia ir suskrenda apie 30 Rašytojų draugijos narių aptarti literatūrinio ir organizacinio savo gyvenimo reikalus, o taip pat ir paminėti draugijos įsikūrimo penkiasdešimtmetį.

Suvažiavimas prasideda šeštadienį Dievo Motinos parapijos svetainėje. Jį atidaro pirmininkas B. Brazdžionis, savo žodžiu perbėgdamas pagrindinius draugijos veiklos bruožus, prisimindamas mirusius jos narius, kurie pagerbiami tylos minute, ir pakviesdamas prezidiumo pirmininku Stasį Santvarą, o sekretore — Alę Rūtą.

Suvažiavimą, be jau minėto Clevelando mero, kurio pačius pagrindinius proklamacijos bruožus perskaito (lietuviškai) J. Stempušis, žodžiu sveikina Krašto valdybos pirmininkas V. Kutkus, Kultūros tarybos pirmininkė I. Bublienė, Dievo Motinos parapijos, globojančios šį suvažiavimą, klebonas kun. G. Kijauskas.

Kur kas gausesni sveikinimai raštu, kuriuos perskaito Alė Rūta: ministras St. Lozoraitis, vyskupas V. Brizgys, Lietuvos atstovas Washingtone dr. S. Bačkis, gen. konsulas A. Simutis, konsulė J. Daužvardienė, Lietuvių žurnalistų sąjungos pirmininkas J. Janušaitis, Ateitininkų federacijos pirmininkas J. Laučka, Ateities redaktorius kun. K.

Trimakas ir keletas draugijos narių, negalėjusių į suvažiavimą atvykti. Kultūros tarybos vicepirmininkas V. Mariūnas tarė kiek ilgesnį žodį apie tarybos dėmesį mūsų rašytojui ir kritikui.

Šiame posėdy padaryta ir tai, kas programos buvo numatyta padaryti sekmadienį, — naujų narių priėmimas ir garbės narių pakėlimas. Valdybai pasiūlius, buvo priimti 8 nauji nariai, o 5 — V. Alantas, P. Gaučys, kun. J. Prunskis, St. Santvaras ir J. Žmuidzinas — pakelti garbės nariais.

Diskusijų skalė buvo gana plati. Bene patys svarbieji jų momentai — vertimų reikalas išeivijos literatūroje, lietuvių literatūra svetimomis kalbomis ir išeivijos rašytojų — Mes pasisakom — deklaracija. P. Gaučys apžvelgė, kas vertimų srityje padaryta nuo 1950 iki 1980 metų, o Br. Raila savo žody pabrėžė, kad reikėtų į lietuvių kalbą versti tik pačius geruosius veikalus ar tuos, kurie liečia Lietuvos problemą. Ir čia sustojo prie konkretaus atvejo — Draugijos garbės nario G. Montorė romanais

Lietuvių Rašytojų Draugijos suvažiavimo dalyviai.

Dr. J. Jakštas pokalbiu su LRD pirm. B. Brazdžioniu. Toliau matomas muz. J. Kazėnas.

Linksmo pokalbio metu: muz. O. Mikulskienė ir rašyt. J. Jankus.

La museliere, išleistas prieš 7 metus ir vaizduojantis prancūzo pergyvenimus sovietinės Lietuvos kalėjime iki šiol tebėra neišverstas. Šioje programos dalyje per-

skaityta ir išeivijos rašytojų deklaracija — Mes pasisakom.

Šeštadienio vakare — du Draugijos suvažiavimo programos, gyvai ir su humoru vedamos Br. Railos, momentai: premijų įteikimas ir literatūros vakaras. Lietuvių rašytojų draugijos 1981 metų premiją poetei Liūnei Sutemai, gražiu žodžiu pasveikinusi laureatę, už jos eilėraščių rinkinį Vendeta įteikia Lietuvių fondo atstovė M. Lenkauskienė. O Aloyzo Barono novelės kokurso laimėtojai Rūtai Klevai Vidžiūnienei už novelę Be jokios abejonės — mecenatė N. Baroninė, savo sveikinajame žody pažymėjusi, kad ši premija bus tęsiama.

Po laureatų Liūnės Sutemos ir Klevos Rūtos Vidžiūnienei (Nukelta į 8 psl.)

Dvidešimt pirmasis Dirvos NOVELĖS KONKURSAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

- **Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- **Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėlė rašytą, su dvigubu tarpu.
- **Laikas.** Paskutinė rankraščiui įteikti data 1982 m. birželio 15 d.
- **Adresas rankraščiams siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- **Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- **Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- **Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- **Jury komisija** iš trijų narių spręsdžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Įteikiant premiją Liūnei Sutemai. Iš kairės: laureatė Liūnė Sutema, jury komisijos pirm. Keblys, LF atstovė M. Lenkauskienė ir programą pravedęs Bronys Raila.

Premijų įteikimo metu: K. Bradūnas, A. Rūta-Arbienė, N. Baronienė ir Br. Raila.

Šviesios rašytojų dienos...

(Atkelta iš 7 psl.)

džiūnienės, kurios laišką perskaito Alė Rūta, padėkos prasideda mūsų rašytojų bei poetų kūrybos žodis. Alė Rūta savo kūrinėliu nukelia klausytoją į savo tėviškę, kur ją pasitinka skaudi tuštuma. Tai, be abejonės, biografinis vaizdelis. Bet kuris gi rašytojo ar poeto kūrinys nėra jo paties gyvenimo ar jo minties pasaulio atspindys?

Pr. Visvydas ir humoristas A. Gustaitis duoda po pluoštą savo kūrybos, pirmasis sukeldamas susimąstymą, antrasis nuteikdamas — tai jo kūrybos bruožas — linksmai. B. Auginas perskaito R. K. Vidžiūnienės premijuotosios novelės trumpą epizodą. O laureatė Liūnė Sutema, palydėta nuoširdžiu atsistojusios sa-

Laureatė Liūnė Sutema (Zita Nagytė-Katiliškienė) duoda autografą D. Dundurienei ir jos sūnui.

lės plojimu, vieną savo eilėraščių.

Tai buvo graži ir šviesi kūrybinio žodžio puota tiem, kurių siela ilgisi grožio, o mintis gelmių.

Antrosios suvažiavimo dienos programa prasideda

Dievo Motinos parapijos šventovėje. Mišios už gyvus ir mirusius lietuvius rašytojus, atnašaujamos kun. G. Kijausko. Jo asistentai — Rašytojų draugijos nariai kun. St. Yla ir kun. L. Andriekus. Kunigo ir poeto L. Andriekaus ir pamokslas. Suvažiavimas, pamokslininko žodžiais, — gėlė su dviem žiedais: Maironiu ir Vincu Krėve. Maironis, kurio giesmė išsiveržė iš pačios lietuvių tautos skausmo gelmių, pamoksle ir akcentuojamas. O jo giesmė, verždamasi iš čiurlionio ansamblio, diriguojamo A. Mikulskio ir vargonais palydimama R. Brazaitienės, galinčiai aidi šventovės erdvėje ir maldininkų sielose.

Mišių pabaigoje — graži ir prasminga malda, sukurta ir skaitoma Alės Rūtos. Ypač gražus ir visos šventovės kartojamas jos refrenas: Ačiū tau, Kūrėjau, už lietuvių kalbą ir kūrybos žodį. O pats paskutinis pamaldų momentas — B. Brazdžionio skaitomas fragmentas iš Vaidilos Valiūno.

Popiet didžiojoje parapijos salėje — akademija, skirta Maironiui ir V. Krėvei. B. Brazdžionis savo žodyje — Maironis tada ir dabar — pabrėžia, kad didysis mūsų poetas savo kūryba sukūrė dvasinės kovos programą, kad jis — visa epocha lietuvių tautoje ir

kad ir šiandien jis tebėra gyvas savo tautos sieloje, o jo eilėraščiai — nepralenkiami meno kūriniai.

Tačiau šiandien didysis mūsų dainius, savo kūrybos žodžiu prikėles praeitį ir giliai mylėjęs savo gimtąją žemę, okupanto, kuriam visa yra baisu, kas kilnu, kas gražu ir žmoniška, yra klasuojamas.

A. Gustaitis savo žodyje — Vincas Krėvė šiapus ir anapus spygliuotos tvoros — sustoja prie didžiojo mūsų prozinės literatūros kūrėjo, kuris tarybininkų buvo laikytas tautos išdaviku. Tačiau V. Krėvė savo kūryba yra giliai įaugęs į lietuvių tautą. O jo žvilgsnis — tai, be abejonės paskaitininkas turėjo galvoje romantinę Krėvės kūrybą — į praeities didvyrių dvasią buvęs ir kūrėjo noras, kad ir mes būtume tokios pat didvyriškos dvasios. Ir šiandien V. Krėvė, kuris bėgo nuo raudonojo siaubo, yra savo kūryba ir jos dvasia

sugrįžęs į gimtąją savo žemę ir abejose spygliuotos tvoros pusėse traktuojamas teigiamai. — Išplėsti jį iš tautos sielos ir tiem, kurie jį smerkė ir niekino, nėra pavykę.

Akademijos — ir suvažiavimo — pabaigoje žodis Lietuvių rašytojų draugijos sekretorės Alės Rūtos. Nuoširdi jos padėka Clevelando lietuviams už globą ir vaišingumą. O suvažiavimo komiteto pirm. B. Gaidžiūnas padėkoja visiems komiteto nariam, kurie dirbo, kad mūsų rašytojų ir jų svečių viešnagė Clevelande būtų graži ir miela.

Pagaliau pačioje pabaigoje salės erdve nuskamba Vinco Kudirkos žodis: Ir šviesa ir tiesa mus žingsnius telydi.

Ir šviesa. šviesa, kurios tiek maža šių dienų pasauly ir kurios tiek daug buvo Lietuvių rašytojų suvažiavimo dienos.

"Amber Holidays"

1982 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Maskva/Vilnius:

birželio 2 — \$1135.00

birželio 16 — \$1135.00

liepos 5 — \$1165.00

liepos 19 — \$1135.00

rugpjūčio 4 — \$1135.00

rugpjūčio 18 — \$1350.00
(su Ryga)

rugsėjo 6 — \$1171.00

rugsėjo 15 — \$1045.00

rugsėjo 27 — \$1082.00

spalio 6 — \$ 995.00

gruodžio 27 — \$ 995.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Įstaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Registered Ohio Travel Agent #TA0324

EXPERIENCED STITCHERS

We have openings for vampers,
fancy stitchers, single and
double needle post stitchers.
Full benefit package.

Contact Personnel Department
8 a.m. to 11 a.m., 1 p.m. to 3 p.m.
(207) 883-4391

JOSEPH M. HERMAN
SHOE CO., INC.

State Road
Scarborough, Maine 04074

An Equal Opportunity Employer

Rašytojas Antanas Gustaitis moka visus prajuokinti.

SETH TAFT

FOR

GOVERNOR

"I understand the needs and aspirations of the ethnic community and I believe I can be responsive to those needs."

SETH TAFT

VOTE FOR SETH TAFT

FOR GOVERNOR

ON JUNE 8

IN THE REPUBLICAN PRIMARY

Seth Taft for Governor Comm.
John J. Chester, Secretary
4906 Riverside Dr., Columbus, Ohio 43230

Iš Lietuvos pogrindžio leidinio 'Aušra'

RUSINIMO KELIAI

Iš visų Tarybų Sąjungos vidaus problemų, nuolatos trikdančių ramų Kremliaus senukų miegą, viena sunkiausiai sprendžiamų yra nacionalinis klausimas. Jis ypač pavojingas Kremlui tuo, kad jo paaštrėjimai dažniausiai kyla stichiškai ir iš anksto jų neįmanoma nuspėti. Tokių nacionalinių protrūkių žinoma gana daug: jaunimo demonstracija Vilniuje po "Žalgirio" futbolininkų laimėjimo prieš Smolensko komandą, Gruzijos jaunimo kova dėl gruzinų kalbos pripažinimo vienintele respublikos valstybine kalba, Estijos jaunimo bruzdėjimas dėl estų kalbos ir kultūros teisių išsaugojimo ir t.t. Nerimą kelia tautinių mažumų gigantas — Ukraina. Ramu tik Baltarusijoje. Ten jeigu ir pamurma prieš valdžią, tai tik dėl mėsos ir sviesto trūkumo...

Tarybinėms tautoms ne vis vien, koks likimas jų laukia ir jų nerimas pagrįstas. Išryškiausias nacionalinės problemos autoritetas Josifas Stalinas 1929 m. straipsnyje "Nacionalinis

klausimas ir leninizmas" rašė, kad nacionaliniai skirtumai ir nacionalinės kalbos išnyks, kada įsikurs vieninga pasaulinė socialistinė ūkinė sistema. Jis teigė, kad pradžioje bus sukurta ne vienas, o keletas tokių ekonominių centrų, į kuriuos įeis atskiros tautų grupės, tarpusavio bendravimui naudojančios vieną bendrą to centro kalbą. Pamažu tie centrai pradės jungtis į vieną bendrą centrą su viena pasauline kalba. Stalina spėjo, kad tautos ir kalbos galutinai išnyks, kai pasaulinė socialistinė ūkinė sistema sustiprės ir socializmas įeis į tautų buitį.

Kaip matome, šie gana migloti teiginiai nieko gero tarybinėms tautoms nežadėjo. Bet matydama, kad pasaulinė revoliucija labai vėluoja ir kad dauguma tarybinių tautų ne tik nemažai susilietė, bet siekia vis didesnio savarankiškumo, partija pakeitė savo požiūrį į šį opų klausimą.

Dabar tarybinėje spaudoje pasirodo nemažai straipsnių šia tema. I. Cameriana "Socialistinių nacijų ateiti-

tis", išspausdintas 1981 m. birželio 25 d. "Valstiečių laikraštyje". Straipsnį autorius rašė remdamasis "išmintingojo" partijos vadovo L. Brežnevo teiginiais ir, žinoma, jo kalbomis XXVI partijos suvažiavime: "Su socialistinių nacijų bei tautų plitimu, su jų komunistine ateitimi susijusi naujosios istorinės bendruomenės — tarybinės liaudies — ateitis. Ši bendruomenė matyt, ir esant komunizmui išsaugos savo daugiatautiškumą, neįgaudama kokios nors naujos nacijos bruožų."

Kas čia? Žingsnis atgal? Nebūkime naivūs tai tik eilinis partijos taktinis manevras, kuriuo siekiama apiraminti tarybinių respublikų tautinį atgimimą arba, kaip vadina partiniai veikėjai, stiprėjančias nacionalizmo apraiškas: jūs, mažosios tautos, nebijokite, neišnyksite ir neištirsitate net sukūrus komunizmą. Partija, kurios vadovybė sudaro rusai arba baigia surusėti kitataučiai, siekia, kad tos tautos ne susilietų į kažką naują tautą, o įsilie-

tų... į "didžiąją" rusų tautą — ištirptų rusų tautoje.

Aiškus to įrodymas — vis didesnis rusų kalbos skverbimasis į nerusiškas respublikas: nemaža įmonių ir įstaigų rusų kalbą naudoja kaip tarybinę; didėjant tautinių mažumų gyventojų skaičiui, knygų tiražai ne tik kad nedidina, bet net mažinami, o knygynai pilni rusiškų knygų; trukdomas naujų periodinių leidinių nacionalinėmis kalbomis išleidimas. Pastarąjį reiškinį gerai iliustruoja mūsų respublikos pavyzdys. Šiuo metu respublikoje dirba autotransporte arba turi privačias automašinas apie pusę milijono žmonių. Visai šiai armijai labai reikia savo spaudos organo. Bet Maskva apie tai nė girdėti nenori — vairuotojams perša rusišką žurnalą "Za ruliom" ("Už vairo"), kuris ir taip yra didžiausias deficitas. Tuo tarpu Lietuvos spaudos kioskuose šie žurnalai neišperkami. Vilniuje rusų kalba leidžiamas žurnalas "Russkij jazik v škole" ("Rusų kalba mokykloje"), kurio beveik niekas neperka.

Visa tai apvainikuoja Taškento nutarimai. Jų išpūstose frazėse apie tautų džiūsią rusų kalbos vaid-

menį" tarp eilučių galima išskaityti štai kas: nuo šiol mes, tautinės mažumos, turime jau nebe vieną, o dvi gimtąsias kalbas. Kadangi pirmosios mes pradedame mokytis nuo lopšio, kad antrąjį nebūtų nuskriausta, ją būtina pradėti mokytis kuo anksčiau — nuo vaikų darželio. Ir mokykloje antrosios mokymui skirti didžiausią dėmesį ir, žinome, skirti daugiau valandų. Bet juk mokiniai ir taip jau perkrauti, didinti jiems krūvį neįmanoma. Jį reikia kompensuoti kurio nors dėstomo dalyko sąskaita, šiuo atveju — mažinti gimtosios kalbos valandas.

Kartojasi variantas Muravjovo-Koriko, kuriam net buvo statomi paminklai už diegimą "šiaurės Vakarų krašte" antrosios — rusų kalbos.

O kaip gali būti ateityje? Nesuklysiu pasakęs, kad pirmosios — mūsų senosios lietuvių kalbos laukia dar senesnės — lotynų kalbos likimas pokario metų Lietuvos gimnazijose: iš pradžių ji buvo dėstoma kaip pilnateisis mokslas, vėliau jos valandos buvo vis mažinamos, kol ji visai išnyko iš mokyklų programų.

Štai keli sakiniai iš T. Motylioivos straipsnio "Kon-

(Nukelta į 10 psl.)

Rusinimo keliai

(Atkelta iš 9 psl.)

taktų poezija", išversto iš Maskvoje leidžiamo žurnalo "Literaturnoje obozrenije" ("Literatūros apžvalga") ir išspausdinto 1981 m. rugpjūčio 8 d. "Literatūroje ir mene": "Dar pirmaisiais Tarybų valdžios dešimtmečiais sąjunginėse ir autonominėse respublikose ėmė formotis inteligentai, įpratę ne tik kalbėti ir rašyti, bet ir galvoti rusiškai taip pat laisvai kaip ir savąja gimtąja kalba. "Kainų sūnus ir dvasia, ir mintimis, ir visa savo esybe esu rusas, ir be rusų kalbos, be rusiškos aplinkos, nėra man gyvenime nieko artimo — rašė Efendis Kapijevas".

Štai jums gairės, į kurias turi orientuotis mūsų inteligentai, mūsų rašytojai, pagaliau mūsų tautiečiai!... Aš manau, kad komentarai nereikalingi.

Bet ne vien tik tokiu keliu siekiama įlieti Tarybų Sąjungos tautas į "matušką Rasią". Svarbiausias vaidmuo čia skiriamas tautybių maišymui per mišrias šeimas ir tam sudaromos pačios palankiausios sąlygos.

Mišrių šeimų atsiradimo mūsų krašte priežasčių yra įvairių. Dalis rusų ar kitų tautybių atstovų gyvenančių Lietuvoje tuokiasi su lietuviais arba lietuvėmis. Tai pats paprasčiausias ir nekalčiausias atvejis. Kad tas procesas intensyvėtų, dabar mokslo įstaigose — nuo vaikų darželių iki auk-

štųjų mokyklų — visur organizuojami internacionaliniai vakarai, susitikimai su kitų tautybių bendraamžiais. Aišku, nieko bloga, jei vienos tautos vaikai ar jaunimas geriau pažins kitos tautos bendraamžius. Su laiku ši draugystė vis stiprinama ir skatinama, o toliau, jau subrendus žiūrėk, ir sumainomi žiedai su kitataučiais. Taip ši nekalta priemonė tampa labai pavojinga.

Lietuviai, atvykę į Rusijos ar kitų respublikų miestus ar miestelius, dažnai stebisi radę skelbimus, kad telkiami darbininkai į Ignalinos atominės elektrinės ar Mažeikių naftos perdirbimo įmonės statybas. Tuo tarpu Lietuvoje jaunimas raginamas vykti į "komjaunuoliškas", "spartuoliškas" statybas toli į rytus nuo Lietuvos. Kas čia — neapsižiūrėjimas, kainuojantis valstybei nemažus pinigus? Juk ar ne paprasčiau būtų, kad lietuviai vykėtų į Ignaliną ar Mažeikius, o rusai ieškotų darbo savo krašte? Deja, tai iš anksto apgalvota ir gerai apskaičiuota priemonė tautų maišymui skatinti. Kuo daugiau to maišymo, tuo daugiau mišrių šeimų.

Tam pasitarnauja ir karinės prievolės atlikimas toli už Lietuvos. Dažni atvejai, kai jaunuolis iš tarnybos grįžta ne vienas, o su rusaite. Sūnus parodo savo tėvams marčią, bet kalbos tarp jų nebūna, nes marti nemoka nė žodžio lietuviš-

kai, o tėvai — rusiškai.

Santuoka su kitataučiais labai retai atneša tikrą laimę ir harmoniją. Jų kiti įpročiai, papročiai, tradicijos. Tai, kas lietuviui atrodo sava ir brangu, anam atrodys svetima, nereikalinga, net juokinga.

Lietuvoje kas ketvirta santuoka išyra. Skiriasi ir lietuviškos šeimos. Bet mišrios šeimos išyra kur kas dažniau.

Nėra jokios abejonės, kad iš daugumos mišrių šeimų laimi tik rusai. Dažniausiai su mūsų tautiečiais tuokiasi rusai atvykėliai. Jie lietuvių kalbos nemoka, todėl šeimoje kalbama tik rusiškai. O tokių šeimų palikuonys dažniausiai save laiko tik rusais, nors kai kurie iš jų su lietuviška pavarde. Kai santuokinis rusas priverčia šeimą persikelti į Rusiją, tada šeimoje nieko lietuviško nebelieka!

Net susituokus dviems nerusams, dažniausiai laimi rusai. Pavyzdžiui, lietuvi išteka už gruzino. Žmona nemoka gruzino kalbos, o vyras — lietuvių. O šnekėti reikia. Tad visos tokios poros šnekasi rusiškai. Jie iš inercijos leidžiami į rusišką mokyklą. Ir štai rezultatas: gruzinas ir lietuvi išaugino rusiukus...

Mišrių šeimų pasekmės labiausiai bus juntamos ateityje. Juk tokių šeimų vaikai, netgi laiką savę lietuvišiais, su savo tauta bus ne pilnai susiję. Ir sunkių mūsų Tėvynei išbandymų metu, kada kiekvienam reikės apsispręsti, už ką aukotis, su kuo jiems eiti, jie eis ne už nepriklausomą Lietuvą, o už tarybinę Lietuvą, nes tik toji patenkina mišrios šeimos dvilypę prigimtį. Iš mišrių šeimų daugiausiai kils išdavikų ir Tėvynės duobkasių. Štai tarybinis žvalgas Richardas Zorgė. Ne vien komunistinė pasaulėžiūra pastūmėjo šį vokiečių šnipinėtį Tarybų Sąjungos naudai, bet ir tai, kad jo motina buvo rusė!

O kokia padėtis šiandien?

Palyginus su kitomis tarybinėmis tautomis, lietuviai visada buvo gana atsparūs tautybių maišymui.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Foto ir paveikslų įrėmavimas. Originalūs paveikslai, grafika, drožiniai, gintaras, keramika ir... Gauti nauji foto darbai iš Algimanto Kezio. Registracija vyksta dabar dėl naujos audimo pamokos su Birute Kasperavičiene.

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Tiesa, tam daug įtakos turėjo religija. XIX šimtmeityje ir XX pradžioje mažai lietuvių buvo sudarę mišrias šeimas su lenkais, nes lenkai katalikai, bet beveik negirdėta, kad ietuvis būtų tuokęsis su ruse. Todėl iki okupacijos lietuvių rusiška pavardė beveik niekada nesutikdavai.

Keturiasdešimt įnirtingos antireliginės propagandos metų padarė savo: nors lietuviai ir laikomi religingiausią Tarybų Sąjungos tautą, bet religijos įtaka, palyginus su praeitimi, labai sumažėjo, tuo pačiu sumažėjo ir religijos, kaip kliūtis trukdančios sudaryti mišrias šeimas su kitataučiais, vaidmuo (dar dažniau — su visiškais ateistais). Štai jums dar vienas paaiškinimas, kodėl dabar taip įnirtingai kovojama su tikėjimu!

Iš kitų respublikų mišrių šeimų skaičiumi gausios Ukraina, Moldavija ir Latvija. Mus ypač jaudina brolių latvių ateitis. Nejau ir juos ištiks prūsų likimas?

1981 m. "Mokslo ir gyvenimo" 3 nr. išspausdintas Petro Gaučo straipsnis "Dabartiniai etniniai procesai Lietuvoje". Jame pateikiama gana daug statistikos apie dabartinės Lietuvos, jos miestų ir atskirų rajonų, nacionalinę sudėtį. Kito šaltinio mes, eiliniai lietuviai, neturiame, todėl tai, ką šis straipsnis siūlo, turėtume priimti už gryną pinigą. Tik perspėjau: tai tarybinė statistika, todėl reikia atsargumo! Statistikos duomenys dažnai pakreipiami palankesne režimui kryptimi, tuo labiau, kad niekas nepatikrins. O juk šio straipsnio skaičiai gali būti pakoreguoti. Tai rodo priedas apačioje. Spausdinama skaitytojų pageidavi-

mu". Matyt, žurnalo skaitytojus jau seniai neramina kitų tautybių gyventojų skaičiaus didėjimas Lietuvoje, todėl, tikriausiai, redakcija gauna ne vieną laišką, kur prašoma šį klausimą nušviesti. Tad šis straipsnis greičiausiai ir skiriamas nuraminti skaitytojams.

Iš jo matome, kad mes skūstis labai negalime: kitataučių procentas mūsų respublikoje vienas iš mažiausių. Nuo 1970 iki 1973 m. Lietuvos gyventojų skaičiui padidėjus 8,4%, lietuvių padaugėjo 8,2%. Mažėjimo procentas nedidelis.

Mišrių vedybų Lietuvoje, ypač miestuose, gausėja: nuo 15,6% visų besituokiančių 1970 m. iki 18,4% 1978 m. Tiesa, autorius tuojau skuba nuraminti: daugumą mišrių šeimų sudaro ukrainiečiai, baltarusiai, rusai ir lenkai, o koks lietuvių procentas — autorius užmiršo pažymėti, bet atrodo ir jis auga. Juk paminėtų keturių tautybių atstovai, gyvendami tarp lietuvių daugumos, nebūtinai sudaro šeimas tik savo tarpe; galime spėti, kad kas antras tų mišrių vedybų partneris yra lietuvis.

Autorius pripažįsta, kad Vilniuje, tame Lietuvos Babelyje, lietuviai daug dažniau tuokiasi su kitataučiais, negu kitose Lietuvos vietose: 1970 m. 19,7%, o 1978 m. — jau 20,5%. Vadinasi, kuo daugiau svetimtaučių maišosi tarp lietuvių, tuo daugiau mišrių šeimų.

Lietuvoje didėja procentas ir gimusių mišriose šeimose. Iš 13,9% jose gimusių 1970-1978 m. lietuvių tautybės vaikai sudaro 5,9%. Tiesa, autorius pa-

(Nukelta į 11 psl.)

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai	\$366.00
Encyclopedia Lituanica 6 tomai	\$125.00
Vinco Krėvės Raštai 6 tomai	\$32.60
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas	\$13.25

(Kainos su persiuntimu Amerikoje)

Užsakymus siųsti: J. Kapočius, P O Box 95, So. Boston, MA 02127
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.

RUSINIMO KELIAI...

(Atkelta iš 10 psł.)

stebi, kad vaiko tautybė yra tėvų lietuvių, kurių vaikai rusai, ukrainiečiai ar kitos tautybės? Todėl tuos 5,9% galime dvigubinti. Dvylika procentų negryno kraujo lietuvių — tai daug ar mažai? Labai daug! Jeigu šis procesas intensyvės (o dėl to abejoti nereikia), mes būsimės "atskiesti". Pasekmės gali būti labai liūdnos.

Juk į tokią maišytą tautą lengviau braunasi rusų įtaka. Mūsų kalba, kuri yra pagrindinė tautos savistumo reiškėja, bus dar labiau teršiama rusiškų žodžių, posakių bei keiksmazodžių, lietuviškus papročius vis labiau ims išstumti rusiškai — prasidės liga, kuriai neužkirtus kelio, gali įvykti tautos mirtis, arba, kaip tarybiniai aktyvistai sako, "Lietuvoje bus išspręstas nacionalinis klausimas". Tad kol ne vėlu — susimąstykime!

Mūsų tauta, palyginus su kitomis tautomis, pasižymi gana dideliu atsparumu asimiliacijai. Dabartiniu metu dauguma sąjunginių respublikų sostinių sparčiai rusėja: Minskas, Kijevas, Ryga, Alma-Ata, Taškentas ir kiti miestai tapo beveik vien rusiškai ir nacionalinės kalbos juose beveik neišgirsi. Vilnius, kuriame baigiantis karui gyveno apie 2% lietuvių, nors ir pamažu, bet nesuaikamai lietuviėja. Šiuo metu jame daugiau pusę gyventojų — lietuviai. O miesto lietuviėjimas, be abejo, turės įtakos tiek sulenkėjusiu, tiek subaltarusėjusiu Vilniaus apylinkių bei Vilniaus krašto atlietuviėjimui.

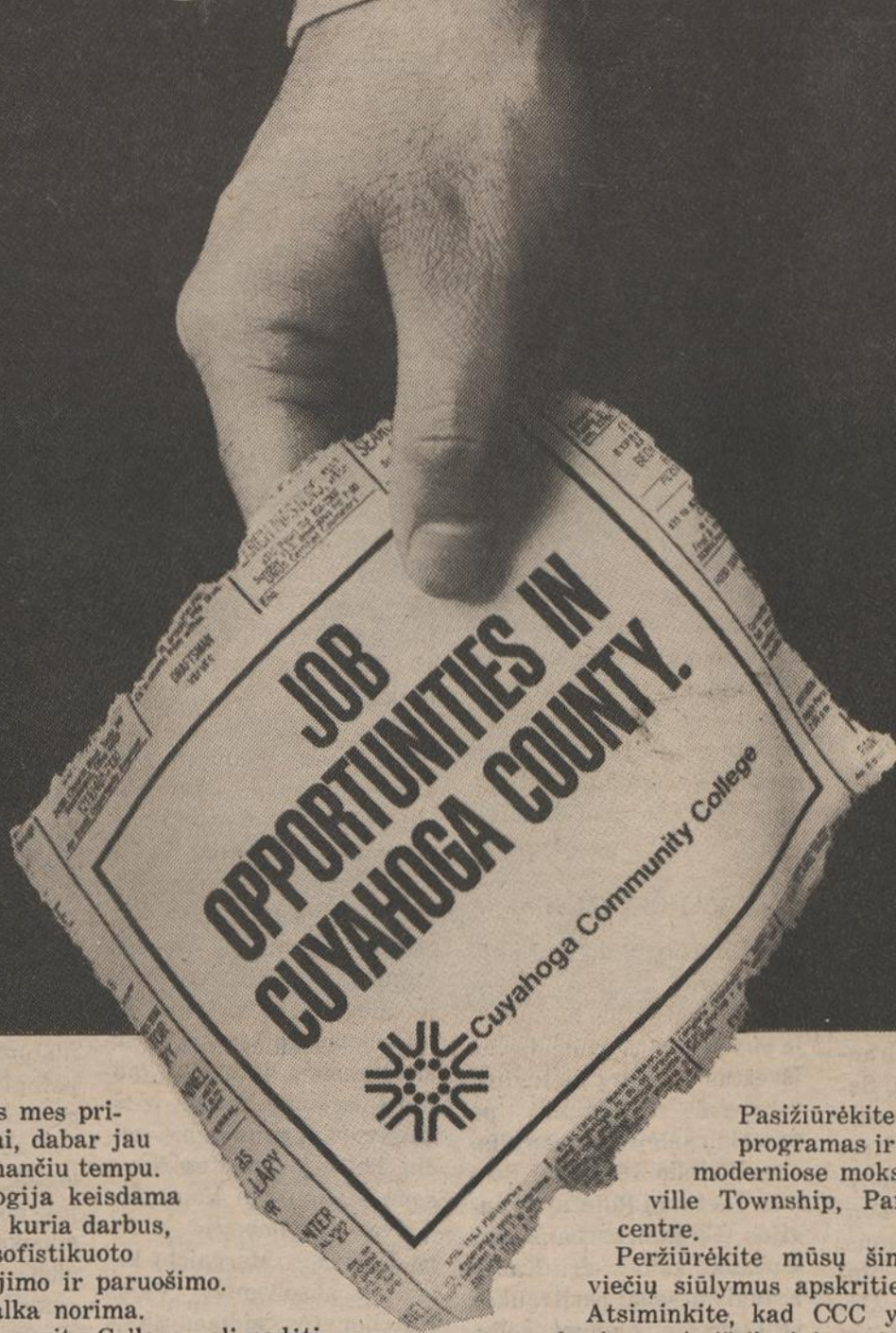
Idomu, kad sparčiai lietuviėja senieji rusai — sentikiai, ypač jaunimas. Šie Lietuvos gyventojai prieš karą buvo bene labiausiai atsilikusi gyventojų dalis. Pirmosios rusų okupacijos metu ir pokario metais jie mūsų tautai atnešė daug nelaimių: daugelis jų tapo įvairiais pareigūnais, dirbo milicijoje, saugume, tapo stribais. Jų sąžinę slepia nemaža mūsų tautos kraujo ir ašarų. Bet jaunoji sentikių karta šiuo metu daug mieliau šliejasi prie ietuvių, negu prie rusų, dauguma jų lanko lietuviškas mokyklas ir stengiasi tuoktis su lietuviais. Susituokę sudaro lietuviškas šeimas. Bet mišrių santuokų net su sentikiais reikia vengti. Tai bus negryna lietuviška šeima.

Mišrios šeimos — mūsų tautos korozija. Jei norime atgauti laisvę, turime užkirsti ir šį rusinimo kelią!

J. Medvėgalis

(Aušra Nr. 29,
1981 m. gruodis)

THE MOST VALUABLE HELP-WANTED AD IN TODAY'S PAPER.

Darbai, kuriuos mes priėmėme užtikrintai, dabar jau dingsta. Ir gąsdinančiu tempu.

Nauja technologija keisdama Didįjį Clevelandą kuria darbus, kurie reikalauja sofistikauto techninio sugebėjimo ir paruošimo.

Tai yra kur talka norima.

Cuyahoga Community College gali padėti jums pasiruošti labiau užtikrintai atečiai vietai iš tų aukšto reikalavimo darbų pramonėje, prekyboje ir augančioj sveikatos priežiūros srityse

Pasižiūrėkite atidžiai į tiekamas programas ir kursus CCC trijose moderniose mokslavietėse Warrensville Township, Parma ir Clevelando centre.

Peržiūrėkite mūsų šimtus šalia mokyklų siūlymus apskrities apylinkėje.

Atsiminkite, kad CCC yra atvira visiems, kurie nori išsilavinimo ir pasiruošimo šios dienos besikeičiančiame pasaulyje. Yra žemiausias mokslo mokestis. Mes galime būti jūsų geriausia viltis atečiai.

REGISTRUOKITĖS DABAR! Klasės prasideda birželio 28.

Cuyahoga Community College

WESTERN
842-7773

METRO
241-5365

EASTERN
464-3535

Off-campus credit
Non-credit personal development
241-5399

ON JUNE 8

VOTE FOR ISSUE 1

CUYAHOGA COMMUNITY COLLEGE
Where Futures Begin

Paid for by Citizens Committee for Cuyahoga Community College, Judge Ann McManamon, Chairperson, 700 Carnegie Avenue, Cleveland, Ohio 44115

BOSTONO LIETUVIAI

LIETUVIAI BOSTONE

Bostonas amerikiečių yra vadinamas Amerikos kultūros lopšiu. Ir mes lietuviai prie šio sakymo galime prisidėti ir sakyti, kad čia buvo ir lietuvių išeivių vienas iš didžiųjų centrų.

Bostone lietuviai pradėjo kurtis 1880-90 metais. Massachusetts valstybėje gyvena apie 40,000 lietuvių. Gi Bostone 1930 m. JAV gyventojų surašinėjime lietuviai užsirašė 12,351, iš kurių apie 6000 gimę Lietuvoje, o kiti jau Amerikoje. 1902 m. buvo lietuvių pastatyta graži mūrinė šv. Petro bažnyčia, kuria lietuviai didžiavosi ir džiaugėsi. Dabar ji yra pigiųjų butų kolonijos teritorijoje — griuvančioj aplinkoj. Buvo net dvi parapijos mokyklos, o dabar liko tik viena, o mokinių daugumą sudaro jau nebelietuviai. Bostone buvo leidžiami laikraščiai: Darbininkas, Keleivis ir kiti. Dabar nebera nei vieno.

Pirmoji lietuvių organizacija Bostone buvo Draugystė Broliškos Pašalpos vardu švento Kazimiero Karaliaičio Lietuvos. Vėliau steigėsi ir kitos: Draugystė Kareivių D.L.K. Vytauto, Lietuvių Piliečių Draugija, D.L.K. Gedimino draugija, D.L.K. Kęstučio draugija. Lietuvių Socialistų Sąjungos kuopa, kuri turėjo teatro ratelį žaibą ir Birutės chorą, turėjo bibliotekę ir skaityklą, rengė koncertus ir statė vaidinimus. Buvo Jaunimo Ratelis, Muzikos dramos draugija, Gabijos draugija, Sandaros kuopa, Tėvynės Mylėtojų draugijos kuopa, Vilniaus Vadavimo skyrius. Prie šv. Petro parapijos visa eilė draugijų. Balso Bostono skyrius, Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius ir visa eilė kitų. Šiandien daugelio tų organizacijų ne tik nebėra, bet ir jų vardai užmiršti.

Gi naujieji ateiviai atvežė ateitininkus, skautus, suorganizavo Lietuvių Kultūros Rėmėjų organizaciją, Dramos studiją, Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungą, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyrių, Bostono Lietuvių Rašytojų klubą, kuris vėliau buvo pavadintas Kultūros klubu, Bostono Lietuvių Teisininkų draugijos skyrių, Lietuvių Mokytojų Draugiją, Lietuvių Bendruomenę, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos skyrių, Bostono Lietuvių Dramos Teatrą, du gerus chorus, Kultūrinius Subatvakarius ir eilę kitų. Lietuvių Enciklopedijos leidyklą. Dalies ir šių organizacijų jau nebėra. Pav. Bostono lietuvių dramos teatras, kuriam vadovavo Henrikas Kačinskis ir Aleksandra Gustaitienė su savo

vaidinimais aplankė daugelį lietuvių kolonijų, net ir išeivių lietuvių sostinę Chicago. Šiandien to teatro jau nebėra. Du geri chorai, vienas vedamas komp. Jeronimo Kačinsko ir kitas — Juliaus Gaidelio irgi išnyko. Tiesa, dar yra likęs Bostono vyrų sekstetas, vad. komp. J. Gaidelio.

Kultūros klubas ir Kultūriniai subatvakariai varė gražią kultūrinę vagą Bostono lietuvių gyvenime. Jie žiemos sezono laiku turėdavo susirinkimus kiekvieną mėnesį, o prelegentais buvo kviečiami įvairių sričių specialistai ir kultūrininkai iš visos Amerikos ir Kanados. Deja, Kultūros klubas jau prieš du metus išnyko, o Kultūriniai subatvakariai irgi nebesirodė 1981-82 metų sezono.

Tad metant žvilgsnį atgalios ir žvelgiant į ateitį didelis slogutis užgula mus. Kur einame? Ką veikiamo? Ar yra dar kokios prošvaitės atgaivinti Bostone lietuviškam gyvenimui, lietuviškai veiklai, o ypač kultūrinei? (pž)

PARENGIMAI

• Birželio 12 d., šeštadienio vakare, 6 val. šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje bus laikomos pamaldos už išvežtus į Sibirą lietuvius. tolimesnis minėjimas po pamaldų salėje po bažnyčia.

• Birželio 13 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos iškilmingas banketas, kuriame kalbės dr. Kazys Eringis nesenai pasitraukęs iš Lietuvos, dainuos solistė Daiva Mongirdaitė-Richardson, bus vaisės ir šokiai.

• Minkų radijo valandėlės gegužinė-piknikas įvyks rugpiučio 8 d. Romuvos Parke, Brocktone.

• Tautos šventės minėjimas įvyks rugsėjo 12 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Rengia Jono Vanagaičio šaulių kuopa.

• Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks spalio 17 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Programą atliks smuikininkai Atis ir Regina Bankai iš Toronto ir pianistas Vytas Bakšys iš New Yorko.

• Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Minėjimą rengia Jono Vanagaičio šaulių kuopa.

MĖNULIO UŽTEMIMAS BOSTONO PADANGĖJE

Rašytojas Antanas Gustaitis savo satyriniai-humoristinė poezija ir dramatinėms pjesėms lietuviškoje visuomenėje plačiai žinomas. Paskutinioji jo tragi-komedija — Mėnulio Užtemimas, Dariaus Lapinsko režisūroje praėjusiais metais su pasisekimu buvo pastatyta Chicagoje. Lietuvių Skautų Fondo valdybos rūpesčiu šis dramatis veiklas buvo pakviestas į Bostoną ir čia gegužės 1 dieną pastatytas amerikiečių gimnazijos auditorijos scenoje.

Tenka pastebėti, kad teatrinius pastatymus lietuvių visuomenė mėgsta, nes tūkstantį vietų turinti salė buvo kuone užpildyta žiūrovais. Be bostoniškių svešių buvo iš Hartfordo, Conn., Worcesterio, Brocktono, Cape Codo, Lowellio ir New Hampshire valstijos. Matėsi daug vidutinės ir jauniausios kartos lietuvių, kurie šiaip į eilinius Bostono parengimus retai atsilanko.

Tragikomedijos pavadinimas — simbolinis-romantiškas. Turinys — žaismingas be didelių dvasinių pergyvenimų ir įtampų. Rodomas Amerikos didmiesčio lietuvių gyvenimas: susidūrimas iš senosios Tėvynės atsineštų šeimos tradicijų ir moralinių vertybių su miesčioniškos kultūros persisotinusiais lietuviško jaunimo pasismaginimais ir išdaigomis. Vaidina: mergaičių kolegijos profesorius, seno viengungio Romualdo Vaivaro vaidmenyje — Jona Keliečius. Mergaičių kolegijos absolventės, Vidos Rūtelionytės vaidmenyje — Laima Rastenytė-Lapinskienė. Be pasisekimo jauno muziko-kompozitoriaus, Serafino Vaidulio vaidmenyje — Bernardas Prapuolenis. Solo šokis — Violeta Karosaitė. Naujos generacijos jaunimas: Rasa Kaminskaitė, Viktoras Radvila, Edvardas Šulaitis, Laima Šulaitytė, Andrius Viktoras, berniukas, Aras Lapinskas, mergaitė — Daiva Viktoraitė.

Choreografija — Violeta Karosaitė, dekoracijos — Jono Keliečiaus. Režisavo ir muziką pritaikė — Darius Lapinskas. Apšvietimą tvarkė: Antanas Bačiulis ir Romas Šležas.

Pirmojo veiksmo uždangai pakilus, prieš žiūrovų akis scenoje iškyla didmiesčio aikštės įspūdinga panorama, nušviesta balzgana kabančio mėnulio pilnaties su dangoraižių rėkiančioms

J. V. SUDUVAS

reklamomis ir šviesų žaidimu. Ant aukšto pedestalol berniukas smuikuoja romantinę serenadą. Po klevu ant suoliuko absolventė, Rūtelionytė, romansuoja su savo "boyfriendu" muziku, Serafinu Vaiduliu. Jų pasikalbėjimo stilius banalus, lydimas seksą stimuliuojančiais judėsiiais ir žodžiais. Jaunųjų romansą tarpais sutrukdo mėnesienoje po aikštę vaikščiojantis senyvas profesorius, Romualdas Vaivaras. Gal nepatenkin-tas trukdymu, muzikas Vaidulis palieka savo partnerę Vidą. Prie jos prisiartina profesorius Vaivaras. Užsi-mezga nedrąsus ir atsargus, daugiau komiškas konservatyvus būdo profesorius pokalbis su jauna, padykusia ir energinga mergina, absolvente Vida. Ji savo rafinuotu flirtu sudomina profesorių ir įtraukia jį į savo vilionių tinklą. Naiviai įsimylėjęs viengungis Vaivaras vėliau veda už save daug jaunesnę Vidą Rūtelionytę. Profesorius ir jaunos absolventės dialogas yra pats įdomiausias visoje tragikomedijoje, sukeliantis žiūrovuose estetinio humoro bei sentimentalumo jausmus.

Paskutiniame veiksmematomė jauną žmoną Vidą patogiai gyvenančią ištaigingame profesorius bute. Tačiau, vyrui išėjus į kolegiją, Vidą ir toliau lanko jos buvusias "boyfriends", muzikas Vaidulis. Pagaliau vieną kartą profesorius, anksčiau grįžęs iš tarnybos, randa žmoną "burkuojančią" su savo meilužiu. Čia tragikomedija pasiekia savo kulminacijos tašką. Žinoma, humaniškas ir švelnus vyras savo mylimai žmonai dėl neištikimybės ne tik nekeršija, bet, išsiaiškinus, muzikas ir žmonos favoritas gauna išsinuomoti profesorius bute sau kambarį.

Prie uždangų durų, muziko Vaidulio kambaryje, žmonos Vidos flirtas vyksta toliau, o iš jo sklindanti pragariska "Rock-an-Roll" muzika drasko profesorius nervus, trukdo dirbti, susikaupti studijose.

Pagaliau muzikas Vaidulis taip įsidrasina, su savo linksmos kompanijos draugais — vyrukais ir mergaitėmis — būriu įsiveržia į šeimininkų butą ir sukelia jame "Valpurgijos Nakties" ir girtuokliavimo sceną. Vaidulio draugija, ištuštėjusi visa profesorius turėtas alkoholinių gėrimų atsargas, iš buto pasišalina, palikdama jame šiukšlyną vaizdą. To pasėkoje jaunoji žmona Vida pagaliau įsitikina, kad vienintelis kelias grįžti į normalų šeimos gyvenimą — susitaikinti su

vyrui. Su tuo uždanga nusileidžia ir vaidinimas baigiasi.

Veikalo pastatymas monumentalus, dekoracijos gyvos — imponantiškos, veikėjų vaidyba ir sukurti charakteriai įtikina žiūrovą, išlieka nepamiršami. Be abejo režisierius Darius Lapinskas įdėjo daug darbo apvaldydamas tragikomedijos medžiagą, pritaikydamas muziką, šokį ir jaunosios generacijos dalyvavimą vaidyboje. Neigiamos pusės, tai trečiame veiksmem per daug ištęsti Serafino Vaidulio monologai nuobodžiai veikia žiūrovą. Taip pat jaunosios generacijos "šėlimo scena" profesorius Vaivaro bute režisieriaus per daug sukarikatūrinta. Dažnas žiūrovų klausė: ar gi mūsų lietuviškas jaunimas jau taip daug sugedęs? Atsakymas diskutuotinas, ir ar autorius savo tragikomedijoje norėjo tai iškelti?

Ar rašytojas A. Gustaitis norėjo savo "Mėnulio Užtemime" prajuokinti žiūrovą? Į tai savo pasikalbėjime atsako pats autorius: "... Iš ko amerikietis iki ausų išsišiepęs kvatojasi, mūsiškis dar tik skeptiškai nusišypsos..." Ir vaidybos eigoje komiškų momentų buvo apstu, tačiau juokas yra individualus žmogaus psichinės būsenos atspindys.

Išradingas ir modernus "Mėnulio Užtemimo" pastatymas režisieriaus Dariaus Lapinsko buvo drąsus ir naujas žingsnis lietuviško teatro istorijoje.

CAPE COD

NAUJA LB VALDYBA

Gegužės 14 d. Cape Cod LB apylinkė turėjo metinį susirinkimą ir išsirinko naują valdybą.

Iš tikrųjų, kadangi valdyba taip gerai tvarkėsi, tai pririnko tą pačią valdybą ir pririnko vieną naują valdybos narę Dalią Pautenienę į buv. vicepirmininko J. Rūtenio vietą, kuris dabar yra išrinktas Bostono Apygardos pirmininku. Naują valdybą sudaro pirm. V. Židžiūnas, P. Šlapelis, Irena Jansonienė, Dalia Pautenienė, Elena Strazdienė ir J. Mikalauskas. Į revizijos komisiją išrinkti F. Mandeikis, E. Mineikienė ir V. Rūtenienė.

Laikė susirinkimo buvo gana detalūs ataskaitiniai pranešimai iš apylinkės valdybos veiklos pirmininko V. Židžiūno, kuris pareiškė visiems nuoširdžią padėką už bendradarbiavimą atliekant visokius apylinkės darbus ir užsimojimus. Apie finansinį ir kasos stovį pranešė išdininkė Irena Jansonienė. Apylinkės veikla darbšti ir veiksminga. (jed)

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai	\$366.00
Encyclopedia Lituanica 6 tomai	\$125.00
Vinco Krėvės Raštai 6 tomai	\$32.60
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas	\$13.25
Laukiamė užsakymų papildomam L. E. tomui.	
Užsakymus siųsti: J. Kapočius, P O Box 95, So. Boston, MA 02127	
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.	

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

ALT S-GOS DETROITO SKYRIAUS METINIS SUSIRINKIMAS

ALT -gos Detroito skyriaus narių metinis susirinkimas įvyko gegužės 23 d. šv. Antano parapijos mokyklos klasėje. Susirinkimą atidarė skyriaus pirmininkas Jonas Švoba ir susirinkimui pravedė pakvietė: pirmininku — Stasį Šimoliūną, sekretorium — Vincą Tamošiūną. Stasys Šimoliūnas perėmęs pirmininko pareigas perskaitė darbo tvarkę, kuri be pakeitimų buvo priimta. Atsistojimu ir tylos minute pagerbti mirę skyriaus nariai: kun. Domininkas Lengvinas, Jonas Gaižutis, Jurgis Baublys, Pranas Turūta ir Juozas Tamošiūnas. Sekė valdybos narių pranešimai. Pirmininkas Jonas Švoba pranešė, kad šį valdyba buvo išrinkta 1979 metais ir ėjo iki šios dienos pareigas. Jo pranešimas lieto trejus metus.

1979 metais buvo suruošta išvyka-gegužinė, 1980 m. Dirvos 65 m. paminėjimas ir 1981 m. ALT S-gos seimas. Šiais metais liepos 25 d. yra numatytas suruošti Romos Kalantos 10 metų mirties sukakties paminėjimas "Pilėnuose". Jis prie veiklos prijungė ir finansus. Skyrius tame laikotarpyje turėjo 12,681.86 dol. pajamų, 609.49 dol. išlaidų ir š. m. gegužės 20 d. likutį 12,072.37 dol. Pajamas sudarė Juozo Tamošiūno palikimas 10,000 dol. palikimo procentai ir kitos skyriaus pajamos.

Skyriaus išdininkas Juozas Leščinskis pareiškė, kad pirmininko pranešimas buvo išsamus ir jame buvo nušviestas ir skyriaus finansų stovis, jis nieko prie pranešimo neturįs pridėti.

Kontrolės komisijos aktą perskaitė Vincas Tamošiūnas. Jis pareiškė, kad visi daviniai sutinka su jau praneštais daviniais. Knygos vedamos tvarkingai, pajamoms ir išlaidoms pateisinti dokumentų netrūksta. Pranešimai išdiskutuoti ir priimti.

I 1982 m. skyriaus valdybą išrinkti: Vincas Tamošiūnas, Romas Macionis, Albertas Misiūnas, Edvardas Milkauskas ir Algis Vaitiekaitis.

I revizijos komisiją: Jonas Švoba, Stasys Šimoliūnas ir Albinas Bliūdžius.

Susirinkimas paskyrė: Lietuvos atstovybės Washingtono pastato remontui 500 dol., Vasario 16 gimnazijai 100 dol. ir Dirvai 100 dol. Nutarė liepos 25 d. Pilėnuose ruošti Romos Kalantos nuo susideginimo 10

metų sukakties paminėjimą.

Susirinkimas buvo gausus ir Stasio Šimoliūno gražiai ir sklandžiai prarastas. Valdyba pareigomis dar nepasiskirstė.

MIRĖ KUN. DOMININKAS LENGVINAS

Staigiai ir netikėtai gegužės 22 d. mirė kun. Domininkas Lengvinas, šv. Kazimiero lietuvių parapijos Windsore, Kanadoje, klebonas, sulaukęs 67 metus amžiaus. Kunigas D. Lengvinas gyvendamas Detroito kaimynistėje buvo įsijungęs į Detroito lietuvių organizacijas, dažnai talkino lietuvių parapijoms ir lankydavo lietuvių renginius. Turbūt mažai buvo tokių renginių, kuriuose kun. D. Lengvinas nedalyvautų. Buvo malonaus būdo ir su visais sugyveno.

TRYŠ NAUJI KAPAI

Gegužės 16 d. Detroito ligoninėje mirė St. Butkaus šaulių kuopos ilgametis sekretorius Petras Želvys sulaukęs 62 metus amžiaus. Gegužės 18 d. Stepanausko laidotuvių koplyčioje kun. Alfonsas Babonas ir atsilankiusieji sukalbėjo rožinį. Atsisveikinimo žodį tarė ir žmonai Marijai, giminėms ir pažįstamiems užuojautą pareiškė: St. Butkaus šaulių kuopos pirmininkas Vincas Tamošiūnas, švyturio jūrų šaulių kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas, Juozas Kinčius — lietuvių namų draugijos vardu ir Stefanija Kaunelienė — Vasario 16 gimnazijos rėmėjų vardu.

Petras Želvys buvo gimęs 1920 m. vasario 2 d. Luokės valsč. Bolševikams okupuojant Lietuvą pasitraukė į Vakarus. Atvykęs į Ameriką ir gyvendamas Detroito buvo veiklus St. Butkaus šaulių kuopos ilgametis sekretorius.

Gegužės 19 d. laidotuvių koplyčioje už velionio sielą šv. mišias atnašavo kuopos kapelionas kun. Alfonsas Babonas ir kun. Kazimieras Simaitis. Po mišių stovėjusi gale karsto juodu kaspiniu perrišta St. Butkaus kuopos vėliavą perduota vėliavininkui Alfonsui Lukui, dengusi karstą trispalvę ir šaulių žvaigždės medalį, Vincas Tamošiūnas perdavė žmonai Marijai. Tautos Fondui suaukota 320 dol. ir daug vokelių šv. mišioms.

Po mišių amžinam poilsiui buvo nulydėtas į šv. Kapo kapines. Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į švedų svetainę užkandoms.

Gegužės 16 d. Providence ligoninėje mirė pačiame savo jaunystės žydėjime atei-

PLB Dienų — 1983 m. renginių komitetas: K. Laukaitis, B. Jasaitienė, L. Lapienė, B. Bagdonienė, M. Remienė ir K. Dočkus. Nuotraukoje nėra S. Endrijonienės. J. Tamulaičio nuotr.

PASIRUOŠIMAS PASAULIO LIETUVIŲ DIENOMS

Dar vienas didelis įvykis Chicagos lietuviams prieš akis, tai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės suvažiavimas, kuris įvyks 1983 m. birželio gale ir liepos mėn. pradžioje. Šiam svarbiam įvykiui sparčiai ruošiasi visų sričių komitetai.

Gegužės 5 d. Jaunimo Centre įvyko renginių komiteto posėdis, kuriam pirmininkavo Marija Remienė. Šis komitetas nėra didelis narių skaičiumi, bet turi įvykdyti nemažą užduotį.

tininkė, tautinių šokių šokėja, lituanistinės mokyklos mokytoja, architektė Kristina Mičiūnaitė, Danutės ir Antano Mičiūnų duktė, sulaukusi tik 25 metus amžiaus. Gegužės 18 d. R. G. Harris koplyčioje kun. Viktoras Kriščiūnevičius ir atsilankiusieji, kurių buvo apie 200, sukalbėjo rožinį. Atsisveikinimą pravedė laidotuvių direktorė Yolanda Zaparackienė.

★

Gegužės 16 d. Northwest General ligoninėje mirė Petras Tiesis, sulaukęs 80 metų. Buvo gimęs 1902 m. birželio 29 d. Ukmergės apskr. Lietuvoje. Į Ameriką atvyko 1951 m. Atsisveikinimas ir rožinis sukalbėtas Steponausko koplyčioje gegužės 18 d. Gegužės 19 d. Dievo Apvaizdos bažnyčioje buvo atlaikytos už jo sielą mišios ir po mišių amžinam poilsiui nulydėtas į Mount Alivet kapines.

AUKA DIRVAI

Dr. Vladas Pauža įvertindamas lietuvišką spaudą Dirvos reikalams paskyrė auką \$10.00.

PRANEŠIMAS

Mano vedamo skyriaus "Detroito Lietuviai" vasaros mėnesiais nebus. Talpiniu žinutes tik tų organizacijų, kurioms esu išpareigojęs.

Komitetą sudaro: Marija Remienė — pirmininkė, Birutė Jasaitienė — sekretorė, Kostas Dočkus — išdininkas, nariai — Birutė Bagdonienė, Salomėja Endrijonienė ir Kazys Laukaitis. Šiam komitetui tenka šie darbai: suruošti susipažinimo vakarą, šokius jaunimui kas vakarą savaitės bėgyje, o liepos 3 d. vakare — PLB Dienų užbaigtuvių didįjį banketą. Banketas įvyks The Conrad Hilton viešbutyje ir yra jau užsakytos dvi pagrindinės salės; viena jaunimui, o kita — suaugusiems. Per abi sales talpina 3 tūkstančius su viršum dalyvių.

Šiame posėdyje komiteto nariai gan smulkiai apsvaistė visus reikalus ir pasiskirstė pareigoms. Nutarta kreiptis į Jaunimo Centro moterų klubą prašyti pagalbos. Labai svarbu, kad lietuvių visuomenė užpildytų visus renginius, ypač banketą, nes tikimasi iš šių renginių turėti pelno. Taip pat labai svarbu, kad lietuvių jaunimas, kaip sportininkai ir jaunimo kongreso

dalyviai vakarus praleistų savuose, lietuviškuose namuose — Jaunimo Centre, o ne svetimtaučių klubuose ir pasilinksminimų vietose.

Po šių svarstybių, komitetas nutarė talkininkauti L. B. Vidurio Apygardos ruošiamam banketui, kuriam pirmininkauja Kazys Laukaitis. Šis banketas įvyks š. m. spalio 30 d. Jaunimo Centre, tikslu sukelti lėšų PLB Dienoms. Pirm. K. Laukaitis pranešė, kad įėjimo auka bus \$20.00, svečius vaišins Ona Norvilienė, o šokiams gros Neo-Lithuania orkestras. Bus įdomi ir Chicagoje dar negirdėta meninė programa. K. Laukaitis yra numatęs sudaryti platesnį komitetą, į kurį įeis visų L. Bendruomenės skyrių pirmininkai ar jų atstovai.

Taip pat planuojamas dar vienas banketas didesniems mecenatams, gausesnė lėšom sutelkti, kuris įvyks 1983 m. sausio 29 d. Tikimasi, kad lietuvių visuomenė supranta šį svarbų reikalą ir atsilieps savo dalyvavimu, ar aukomis. M. A. B.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

FILATELIJA

Nr.5

Antanas Bernotas

JAV balandžio 30 d. išleido 20 centų pašto ženklą pagerbti rašytojui Horatio Alger.

Horatio Alger (1834-1899) gimė Revere, Mass. Baigęs Harvardo kolegiją ir teologijos studijas, jis tapo unitarionų ministru ir tolimiesiems darbui persikėlė į New Yorką. Čia jis greit susidomėjo benamiais ir be darbo gatvės berniukais ir nutarė prisidėti prie jų auklėjimo. Jis pradėjo rašyti noveles iš tokių berniukų gyvenimo ir greit pats pagarsėjo, parašydamas apie 100 tokių novelių. Jis pats persikėlė į benamių berniukų namus, gautą pelną už knygas išleisdamas jų gyvenimo būviui page-

rinti. Pats mirė skurde. Pašto ženkle parodyti jo tipingi charakteriai iš knygos "Ragged Dick" (Nu-driskėlis Dickas), išleistas 1867 m.: Ben — čemodanų nešikas; Dick — batų valytojas; Rufus — laikraščių pardavėjas ir Mark — degtukų pardavėjas.

MACAU (portugalų valdoma sala Kinijos pakrantėse) išleido keturių pašto ženklų seriją žymiam portugalų poetui Camoens pagerbti.

Luiz Vaz de Camoens (1524-1580) gimė Lisabonoje. Mokėsi Coimbros universitete, kur susipažino su lotynų ir graikų literatūra. Vedė gana nuotykingą gyvenimą. Nuo 1547 m. du metus tarnavo portugalų ka-

riuomenėje šiaurės Afrikoje, kur neteko vienos akies. Nuo 1553 m. buvo portugalų Indijoje karinėje ir civilinėje tarnyboje. Parašė daugelį sonetų, elegijų, odžių, satyrų, epigramų ir dainelių. Bet pats žymiausias jo kūrinys yra Os Lusiadas, portugalų tautinis epas, išleistas 1572 m., iškėlęs portugalų lyriką iki pačių aukštybių.

SAUDI ARABIJA išleido seriją pašto ženklų su to krašto vaizdais. Čia dedame 50 h. pašto ženklą, kuriame parodyta Mecca ir Gaabos šventovė.

Mecca (arabiškai Makkah, senovėje Macoraba), religinis musulmonų centras, kur gimė Mahometas, yra apie 45 mylios į rytus nuo Jiddos. Jau senovėje, kaip gulinti prie dykumos kelių susikirtimo, buvo gerai žinoma. Čia didžiosios mečetės El Haram kieme stovi kubo formos belagis pastatas Kaaba, kurio vidu-

"I believe the voters have the right to expect the best quality in their judges."

Stuart Friedman

Experienced • Educated • Trusted

ELECT STUART FRIEDMAN

Common Pleas Judge

Paid for by the Stuart Friedman for Common Pleas Judge Committee
Edward Feighan, Chairman
535 Leader Bldg., Cleveland, Ohio 44114

je randasi juodasis akmuo, kaip tikima, angelo Gabrieliaus atneštas pačiam Abraomui. Į Meccą kasmet suplaukia tūkstančiai musulmonų maldininkų. Nuo Mahometo laikų Mecca buvo valdoma egiptiečių, vėliau turkų iki I Pasaulinio karo, kada 1916 m. valdžią paėmė didysis šerifas Husein ibn-Ali. 1925 m., susijungus Hedžasui ir Nedžui, valdžią paėmė karalius Abdul Aziz ibn-Saud, nuo kurio vardo nuo 1934 m. ir visa ši dykumų karalija pasivadino Saudi Arabija. Pačioje Meccoje gyvena apie 120,000 gyventojų.

V. VOKIETIJA išleido 60 pfenigų pašto ženklą žymiausias vokiečių rašytojui Goethei pagerbti.

Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) gimė Frankfurte prie Maino. Nuo 1765 m. Leipzige studijavo teisę, bet kartu atsidavė literatūrai, teatrui, menui, gamtos mokslams. 1772 m. Strasbūre baigė teisės studijas. Tuo pačiu Herderio buvo įtrauktas į literatūrą. 1775 m. hercogo kvietimu atvyko į Weimarą, kur netrukus ėjo įvairias vyriausybės pareigas, bet kartu įsitraukė į literatūrą ir teatrą. 1786 m. keliavo po Italiją, ten rasdamas daug akstinių savo kūrybai. Draugavo su poetu Schilleriu. Buvo pradininkas naujo li-

teratūrinio sąjūdžio Sturm und Drang. Rašė dramas, tragedijas, noveles. Pats žymiausias jo veikalas yra Faust, parašytas dviejose dalyse. Keletas jo veikalų, ištisiai ar dalimis, yra išversti ir lietuvių kalbon.

CLEVELANDO PARENGIMAI

- BIRŽELIO 5 D. Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopos parengimas.
- BIRŽELIO 6 D. — Sv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigtuvės.
- BIRŽELIO 13 D. Birželio minėjimas. Ruošia AL Taryba.
- BIRŽELIO 20 D. Maironio 50 m. mirties sukakties minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje su menine programa. Rengia parapijos taryba.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio
Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

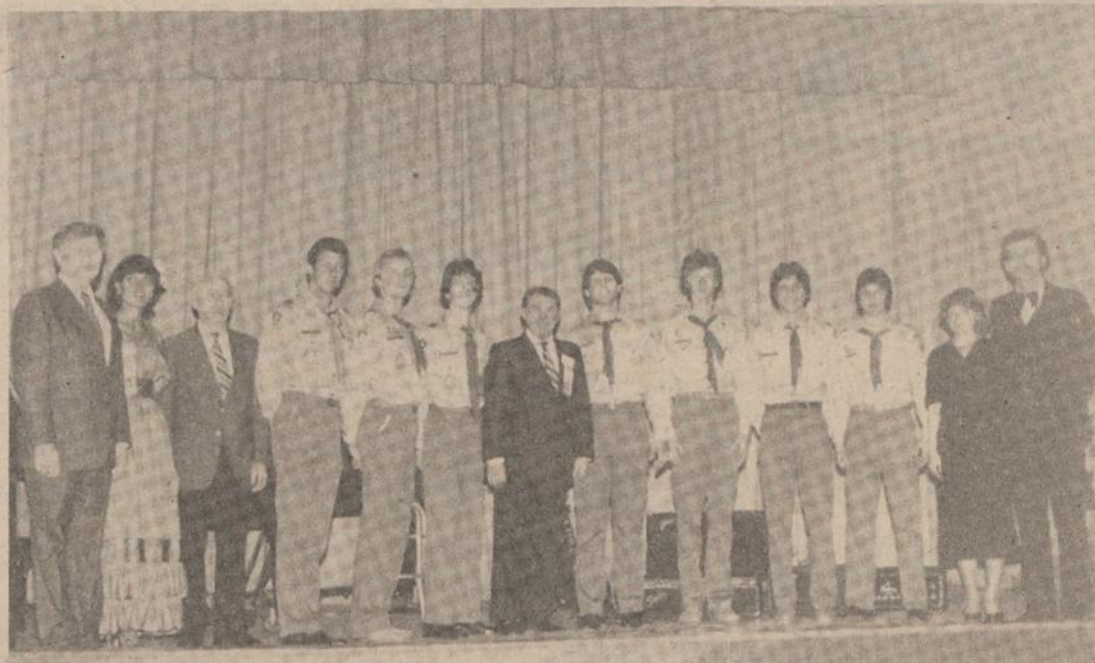
CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

MOKSLO METŲ PABAIGTUVĖS

Clevelando šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigtuvės įvyks sekmadienį, birželio 6 d.

Mokiniai organizuoti dalyvaus lietuviškose pamaldose Dievo Motinos bažnyčioje 10 v. r. Iškilmingas mokslo metų pabaigimo aktas įvyks 11:30 v. r. Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje. Po akto — vaisės parapijos svetainėje.

Visi Clevelando ir apylin-

Sporto žaidynių Clevelande baltos programos atlikėjai: R. Babickas, D. Orantaitė, A. Bielskus, P. Nasvytis, R. Urbaitis, J. Muliolis, V. Jokūbaitis, R. Muliolis, P. Žiedonis, D. Motiejūnas, A. Vanagas, D. Miškinytė ir G. Mačys.

kių lietuviai kviečiami šioje jaunimo šventėje dalyvauti.

KAI SUSKAMBĖS JŪSŲ TELEFONAS...

Praėjus ilgam ir maloniam savaitgaliui, kurio metu Kento Lituanistinei programai remti komitetas išsijusęs ruošėsi numatytam lėšų surinkimo vajui, kad kurį nors vakarą suskambės jūsų telefonas ir jaunas, mandagus balsas kreipsis į jus su prašymu piniginiui paremti stipendijų fondą. Ateinantį sekmadienį, birželio 6 dieną Tėvynės Garsų radijo valandėlės metu bus galima savo pažadus ir aukas tiesiog pranešti, skambinant telefonu 692-1222. Tai advokato Algio Širvaičio įstaiga, kuris tam kilniam tikslui yra laikinai perleides savo patalpas ir telefonus. Savaimė suprantama, kad nepavyks visų pasiekti telefonais, todėl Clevelando lietuviai bus kontaktuojami laiškais tiesiog iš Kento Universiteto Etninių Studijų skyriaus. Aukos taip pat galima asmeniškai įteikti komiteto nariams. Jūsų patogumui skelbiame komiteto sudėtį: Paulius Alšėnas, A. Balašaitienė, R. Bridžius, R. Bublys, dr. H. Brazaitis, dr. A. Idzelis, dr. K. Kliorys, dr. J. Kavaliūnaitė, G. Mariūnaitė, V. Leparskas, Petras Luiza, dr. A. Pliodžinskas, J. Stempužis, R. Siskus, dr. V. Stankus, dr. D. Tamulionytė, dr. K. Žygas.

Kai ateis laiškas — skaitykite ir paremkite. Jei suskambės telefonas — atsiliepkite šiltu lietuvišku žo-

džiu. Čekius prašome rašyti **Lithuanian Fellowship Fund** vardu. Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių, o darbovietės, registruotos Kento Fondo paramos sąrašuose, savo tarnautojo auką padvigubins savo įnašu. Asmenys, paaukoję virš 25 dolerių gaus suvenyrinį kavos puoduką, o aukotojai virš 100 dolerių gaus "Century Club" nario pažymėjimą.

Jūsų auka — investavimas į lietuviškosios kultūros tęstinumą.

A. Balašaitienė

PATIKSLINIMAS

Noros Baziulienės padėkoje (Dirva Nr. 21) per klaidą buvo praleisti muzikų Alfonso ir Onos Mikulskių vardai. Atsiprašome.

• **Cuyahoga Community College** prašo visų balsuoti birželio 8 d. už Issue 1, kas padės testuoti švietimo programą ir ruošti studentus karjerai.

HOUSE FOR SALE

Large century colonial house. Totally renovated 14 rooms house with five bedrooms, new carpeting throughout, modern kitchen with dishwasher and vaste disposal. Two baths, fire place, dan, attached garage, concrete drive, free gas heat. Located in Farmington, Ohio. References required. Weekdays call 562-9410 to make a appointment.

The Best for Less Weddings and Portraits

TALIS STUDIO

15606 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio 44110

Tel.: (216) 692-1515

ŠAULIŲ PARENGIMAS

LŠST Kar. A. Juozapavičiaus kuopa rengia savo 10-sies metų paminėjimabanketą, šeštadienį, š. m. birželio mėn. 5 d., 7:30 val. vak. Lietuvių Namuose. Programą atliks "Jinai ir Trys Gintarai" meninis vienetasis iš New Yorko.

Dėl bilietų prašome kreiptis į P. Vencių (942-5989) arba A. Pautienį (383-8225).

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius, drauge su Clevelando latvių ir estų laisvinimo sąjungomis, rengia Baisiųjų Birželio įvykių paminėjimą — ekumenines pamaldas — sekmadienį, š. m. birželio mėn. 13 d., 1 val. p. p. šv. Jono katedroje, Superior Ave. ir East 9-ta gatvė.

Organizacijos prašomos dalyvauti su savo vėliavomis ir visi Clevelando ir apylinkių lietuviai yra prašomi gausiai dalyvauti.

ALT Clevelando
Skyriaus Valdyba

• Skubiai reikalinga šeiminkė moksleivių ateitininkų sąjungos ruošiamoje vasaros stovykloje Dainavoje nuo birželio 20 iki liepos 4 d. Prašau kreiptis į Vilių Dundzilą tel. (312) 986-9068. (21-22)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELLENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

PARDUODAMI NAMAI

Rosecliff, East 185 St. plytų bungalow, 4 mieg. Geriausiame stovyje. \$53,900.

Plytų ranches. Euclid ir Richmond Hts. Gražus namas. Skambinti dėl smulkesnių informacijų

Statybai sklypas. Ches-terland ir Chardon.

Ūkio namas ir didelė daržinė. Mažas ežerėlis. 100 akrų. Nori padalinti.

CAMEO REALTY

261-3900

Anton Matic

531-6787

(21-23)

CUYAHOGA APSKRITIES LIETUVIŲ DEMOKRATŲ KLUBO REMIAMI KANDIDATAI

OHIO DEMOKRATAI LIETUVIAI!
PIRMINIŲ RINKIMŲ BALSAVIMO METU —
PASIRINKIMAS AIŠKUS!

GOVERNOR
RICHARD F. CELESTE

LT. GOVERNOR
MYRL F. SHOEMAKER

SECRETARY OF STATE
FRANCIS E. GAUL

TREASURER OF STATE
LEE C. FALKE

U. S. SENATE
HOWARD M. METZENBAUM

U. S. REPRESENTATIVE TO CONGRESS
20th District — **MARY ROSE OKAR**
19th District — **RONALD MOTT**
11th District — **DENNIS ECKART**

OHIO HOUSE OF REPRESENTATIVES
19th District — **RONALD J. SUSTER**

COUNTY COMMISSIONER
TIM HAGAN
(Reikia įrašyti ant balsavimo lapo)

CUNTY AUDITOR
TIM McCORMACK

COUNTY RECORDER
JAMES M. CARNEY, Jr.

CUYAHOGA APSKRITIES LIETUVIŲ DEMOKRATŲ
KLUBAS TAIPOGI RAGINA JUS BALSUOTI UŽ
SEKANCIUS TEISĖJUS:

OHIO SUPREME COURT
ROBERT D. HOLMES

OHIO COURT OF APPEALS
JOSEPH W. BARTUNEK

COMMON PLEAS COURT
STEPHEN O. WALKER
EDWARD F. KATALINAS
GUSTY A. RINI
THOMAS P. McINTYRE
JOHN J. TONER

ŠI SKELBIMĄ GALIMA IŠSIKIRPTI IR PANAUDOTI
BALSAVIMO BŪSTINĖJ.

Political advertising paid for by
The Lithuanian American Democratic Club of Cuyahoga County
18009 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44119
Jonas Nasvytis, Chairman

ISTOJO Į VILTIES DRAUGIJĄ

ALT S-gos Daytono ir apylinkių skyrius Floridoje (pirm. V. Abraitis), balandžio 30 d. įvykusiame metiniame narių susirinkime, tarp kitų apsvaistytų veiklos planų, rado reikalinga istoti į Vilties draugiją, su kukliu pradžio įnašu 50 dol. suma.

Skyriaus išdininkas Pranas Domijonaitis, vykdydamas nutarimą, atsiuntė 50 dol., tikėdamasis, kad ateityje skyrius bus pajėgus padidinti savo įnašą.

Sveikiname skyrių, tapusi Vilties draugijos nariu.

• Prel. Jonas A. Kučingis kunigo šventimus iš vysk. Justino Staugaičio priėmė 1937 birželio 6 Telšių katedroj. Ši sukaktis iškilmingai bus paminėta birželio 6, sekmadienį, Los Angeles, šv. Kazimiero lietuvių parapijoje, kurioje prelatas klebonauja jau 35 metus, šiai lietuviškai ir katalikiškai tvirtovei ugdyti atidavęs savo amžiaus gražiausią ir kūrybingiausią dalį. 10:30 val. iškilmingas padėkos mišias aukos sukaktuvininkas prelatas su kitais konfratrais. Pamokslą pasakys prel. Petras Celiešius. Mišių metu giedos komp. Br. Budriūno vadovaujamas parapijos choras. Didžiojo parapijos salėje priėmimas nuo 12:30 iki 3 val. popiet. Izabelė Oksienė, LK Moterų Sąjungos Los Angeles skyriaus pirmininkė, sutiko būti šio priėmimo maisto skyriaus organizatore.

• Vilijus Bražėnas šiuo metu vėl keliauja su paskaitomis prieš komunizmą po JAV valstijas. Gegužės 10 d. turėjo paskaitą Denver, Colorado. Vietos laikraštis "Rocky Mountain News" įsidėjo per visą puslapį skelbimą apie jo paskaitą "Are you being tricked into Financing Communism and Slavery?" Jis su paskaitomis taip pat lankėsi Nevadoje, N. Meksikoje ir Arizonoje.

Tai tur būt, vienintelis lietuvis, kuris taip plačiai kalba ne saviems, bet platiems amerikonių sluoksniams, apie komunizmo gresmę ir pavergtą Lietuvą.

ALTO VALDYBOS POSĖDYJE

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba gegužės 21 d. savo būstinėje, Chicagoje, turėjo posėdį, kurį pravedė pirm. dr. K. Šidlauskas. Pradžioje pirmininkas painformavo, kad vykdoma akcija, siekiant valdžios įstaigoms išaiškinti, kaip neleistinas yra Specialios investigacijų įstaigos terorizavimas lietuvių ryšium su nacių vykdytu žydų naikiniu Lietuvoje ir kitur. ALTas daro pastangų padėti Maskvoje bado streiką paskelbusiai M. Jurgutienei, siekiančiai vizos atvažiuiot pas savo vyrą į JAV. T. Blinstrubas painformavo apie Tautos fondo suvažiavimą New Yorke, kur jis atstovavo ALTui. Suvažiavimą sveikindamas T. Blinstrubas suminėjo, kad VLIK vedamai Lietuvos laisvinimo akcijai finansuoti ALTas iš viso jau yra pasiuntęs apie pusę milijono dolerių. Tautos fondui visuomenės parama kasmet didėja ir fondas kasoje jau turi 131,000 dol.

Dr. J. Valaitis painformavo, kad sėkmingai vykdomi teisiniai paruošiamieji darbai dėl ALTo sudaro Laisvės fondo.

Dr. L. Kriaučeliūnas painformavo apie rudenį ALT ruošiamas svarstybas Lietuvos laisvinimo temomis.

Š. m. gegužės mėn. 16 d. 2 val. p. p. Lietuvių tautiniuose namuose įvyko Chicago Amerikos Lietuvių Tarybos metinė konferencija. Jos metu dalyvius sveikino Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. K. Šidlauskas. Raštu sveikimus prisiuntė gen. konsulė Juzė Daužvardienė ir Lietuvos Šaulių Sąjungos Chicago vadovybė. Po sveikinių Chicago ALT pirmininkas Petras Bučas padarė metinės veiklos apyskaitinį pranešimą. Iš jo pranešimo paaiškėjo, kad 1981 m. buvo surengtas baisių birželio įvykių minėjimas. 1981 m. pavasarį sušauktame Pavergtų tautų posėdyje buvo sudaryta pavergtų tautų vadovybė. Šioje vadovybėje lietuvius atstovauja: Vincas Samaška ir Eupr. Mikužiūtė.

Vasaros metu Chicago miesto centre buvo surengta pavergtų tautų demonstracija, kurioje aktyviai dalyvavo ALT nariai. Svarbiausias darbas Chicago ALT buvo atliktas 1982 m. vasario mėn. 14 d. Lietuvos nepriklausomybės paminėjimas. Šis minėjimas susilaukė visokeriopo pritarimo iš Chicago lietuvių visuomenės. Minėjimo metu iš amerikiečių dalyvavo ir kalbas pasakė kongr. Martin Russo, kongr. Ed. Derwinski ir Cook County apskr. pirmininkas George Dunn. Iš lietuvių tarpo pagrindiniai minėjimo dalyviai buvo gen. konsulė J. Daužvardienė ir inž. J. Jukūnas. Meninę dalį atliko Dainavos ansamblis vadovaujamas muz. A. Jurgučio. Minėjimo metu buvo renkamos aukos, kurių surinkta \$12,238.50. Bendrai per praeitą kadenciją nuo balandžio mėn. 15 d. 1981 m. iki gegužės mėn. 5 d. 1982 m. turėta \$17,183.45 pajamų ir per tą patį laikotarpį \$14,009.79 išlaidų. Kasoje \$3,173.66. Konferencijos metu centrui įteikta 9,000 dolerių.

Į sekančių metų Chicago ALT pasiūlyta ir vienbalsiai konferencijos dalyviai

išrinko šiuos asmenis: Amerikos Lietuvių Socialdemokratų S-gos 4-sios kuopos atstovai: Mykolas Pranevičius (vicepirm.), Jūra Jasiūnas (finansų sekr.), Eupraz. Mikužis (išdo globėja), Christina Austin, Juozas Bigelis, Edmundas Jasiūnas ir Algirdas Pužauskas. Katalikų Federacija: Vincas Samaška (pirmininkas), Adelė Gabalienė (išd. globėja), Irena Sankus, Sabina Klatt, Stefanija Janutis, Vladas Šoliūnas (vicepirm.) ir Julija Dikšas. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyrius: Veronika Lenkevičienė, Petras Bučas (vicepirm.), Stasys Mankus (prot. sekr.), Oskaras Kremeris (išdo globėjas), Donatas Stukas ir Ignas Andrašiūnas. Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara: Teodora Kuzas (vicepirm.), Julius R. Kuzas (išdo globėjas), dr. Vytautas M. Dargis (vyd. sekr.), Helen Buchinskas, Edvardas Boreiša, Hildė Kuzas ir Casimir

Oksas. Anglijos Britanijos Klubas: Justinas Šidlauskas ir Juozas Benetis. Miškininkų Sąjunga: Vincas Žemaitis. Lietuvos Atgimimo Sąjūdis: Jonas Balčiūnas. Lietuvos Vyčių Chicago apskritis: Valerija Stanaitis. Amerikos Lietuvių Moterų Katalikų 49 kuopa: Julie Dikšas. Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Chicago skyrius: Vincas Vilkaivickas.

Einamuose reikaluose konferencijos dalyviai pareiškė, kad centro valdyba aiškiai pasisakytų dėl santykių su okupuotos Lietuvos lietuviais ir duotų aiškesnių nurodymų, kaip reikia laikytis Amerikos Baltų Laisvės Lygos atžvilgiu. Nesant daugiau esminių klausimų konferencija baigta tautos himnu. Konferencijoje dalyvavo ir įvairias organizacijas atstovavo 49 atstovai. Konferencijos dalyviai suaukojo 237 dol. Lietuvos laisvinimo reikams.

Ign. Andrašiūnas

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

DALIA KASULAITIS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius. dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Lietuvių Tautinės Sąjungos Pirmojo
Skyriaus nariui

A. A.

VINCUI MEILIŪNUI

mirus, jo žmonai GENOVAITEI MEILIŪNIENEI, giminėms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

ALT S-gos Pirmojo Skyriaus
valdyba ir nariai

• Kario žurnalo redaktorius Zigmas Raulinaitis, redagavęs žurnalą 28 metus, iš tų pareigų pasitraukė. Nuo balandžio mėnesio redaguoti Karį leidėjai pakvietė Vladą Šakalį. Žurnalą leidžia New Yorko ramovėnai, kuriems dabar pirmininkauja dr. E. Noakas. Karį administruoja Alfonsas Samušis, spausdina pranciškonų spaustuvė Brooklyne.

• Šeštoje Dainų šventėje, su kuria bus užbaigtos II-sios Pasaulio Lietuvių Dienos 1983 m. liepos 3 d., Chicagoje, mišriam chorui pasikeisdami diriguos Alf. Mikulskis, A. Jurgutis, V. Verikaitis, J. Govėdas; moterų chorui — D. Viskontienė, jaunių chorui — F. Strolia, vyrų chorui — Alf. Gečas.